

1 sreda, 27.02.2008.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.00h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Nadamo se da ćemo
9 nastaviti sa ispitivanjem svjedoka, gospodina Nikčevića.
10 G. OGRIZOVIĆ: Časni Sude, ja sam Ozren Ogrizović, pravni savetnik u
11 timu Sretena Lukića. Gospodin Ivetić je u zgradi i, nažalost, kasniće desetak
12 minuta na početak suđenja, pa Vam se izvinjavam za to. Bio je bolestan tokom
13 jučerašnjeg dana i sad mi se javio da je u zgradi Tribunala i da će malo
14 zakasniti u suđenje.
15 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] A gospodin Lukić, da li je on na
16 raspolaganju?
17 G. OGRIZOVIĆ: On će stići za pola sata, pošto je sledeći svedok
18 gospodin Dujković, svedok kojeg će on ispitivati.
19 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] A oni nisu razgovarali prije o toj
20 mogućnosti da gospodin Ivetić neće uspjeti doći ovdje na vrijeme?
21 G. OGRIZOVIĆ: Ja nemam takve informacije, poslednje informacije koje
22 imam o gospodinu Ivetiću jeste da bi on trebalo da dođe u... u Tribunal na
23 vreme, međutim sada mi se javio da je ušao u zgradu i da će za desetak minuta
24 biti u sudnici.
25 [Sudije većaju]
26 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Ivetić, imate li nam išta
27 za reći?
28
29
30

1 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude, ispričavam se zbog svog
2 zakašnjenja.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] I mislite da ne zaslužujemo
4 objašnjenje?

5 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja se zaista izvinjavam, ja
6 sam već nekoliko dana bolestan i teško mi je zapravo uopće doći ovdje ujutro.
7 Nažalost, došao sam u sudnicu broj 1 i čekao sam da se otvore vrata, a
8 zaboravio sam da smo u sudnici broj 3, tako da... da nije bilo toga, došao bih
9 ovdje nekoliko minuta ranije.

10 [Sudije većaju]

11 [Svedok je ušao u sudnicu]

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Nikčević.

13 SVEDOK: E, dobro jutro.

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodin Hannis će Vas sada
15 nastaviti unakrsno ispitivati. Moram Vas podsjetiti da ona svečana izjava
16 koju ste dali na početku svog svjedočenja da ćete govoriti istinu i dalje
17 vrijedi za cijeli Vaš iskaz, do njegovog kraja.

18 Gospodine Hannis?

19 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

20 SVEDOK: RADOJICA NIKČEVIĆ [nastavak]

21 Unakrsno ispituje g. Hannis: [nastavak]

22 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

23 P: Dobro jutro, gospodine Nikčević.

24 Juče ste nam govorili o OPG, i spomenuli ste da ta OPG u kojoj ste Vi
25 bili je brojala otprilike deset ljudi, i rekli ste zajedno sa Klinom i
26 Istokom. Da li to znači da je ova OPG u kojoj ste Vi bili uključivala i ljude
27 iz Kline i Istoka, a ne samo Vas iz Peći?

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: Tko je Vama izdavao zadatke ili naredbe? Je li to bio netko iz
3 Peći, iz Kline ili Istoka, tko je bio, tko je zapravo komandovao tom Vašom
4 jedinicom OPG?

5 O: Mi smo dobijali zadatke na početku od... komandir odeljenja nam je bio
6 iz Istoka, ja stvarno sad ne mogu da se setim imena. Zastavnik je po činu.

7 P: Da li znate od kog je on primao ta uputstva i naređenja, tko je bio
8 njegov šef?

9 O: Komandir čete, Đuričić Krsto.

10 P: A da li znate od koga je Đuričić primao te naredbe i uputstva, tko
11 je bio njemu nadređen?

12 O: Njemu nadređen je komandant, ja stvarno ne znam ko je bio komandant
13 tada.

14 P: Kad kažete komandant, a ne znate tko je to, to znači da ne znate
15 njegovo ime ili ne znate na kojem je on bio položaju ili ne znate ni jedno ni
16 drugo?

17 O: Ne, ne znam njegovo ime, a položaj komandanta odreda je. Nisam ni
18 tada znao, a ni dan-danas, jer nisam se interesovao.

19 P: Kad kažete komandant odreda, mislite na odred PJP, komandant tog
20 odreda PJP?

21 O: Vjerovatno da je tako, jer po sistemu komandir odeljenja komanduje
22 sa odeljenjem, komandir voda sa vodom, komandir čete sa četom, komandir...
23 komandant sa odredom.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Jučer ste spomenuli nešto vezano za pozivne znakove. Rekli ste da,
2 kad je komandir voda Đukić poginuo, da je onaj pozivni znak "Grom" prestao se
3 upotrebljavati. Kada je poginuo komandir Đukić, po prilici?

4 O: Đukić je poginuo u akciji u Streocu, ja mislim da je sredinom
5 1998., ne znam tačno koji je. Trebalo bi negdje krajem petog meseca.

6 P: U redu, i u tom odgovoru ste rekli da je cijela ta grupa, dakle
7 prvi i peti vod, preuzeo onda taj pozivni znak "Munja", da li je to tačno?

8 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

9 P: Da li su i prvi i peti vod bili iz Peći?

10 O: Da.

11 P: I da li ste vi djelovali zajedno ili svaki posebno?

12 O: Ja sam pripadao prvom vodu, i u akcijama smo uvek bili zajedno.

13 P: Spomenuli ste Vidomira Šalipura, da li je on bio u jednom od ta dva
14 voda?

15 O: Na početku, on je bio komandir petog voda i posle pogibije Đukića
16 on je postavljen za komandira prvog voda. A načelnik SUP-a Peć, načelnik
17 policije, Kerševljević Dragan, dao im je pozivne znakove - "Munja", pošto je
18 on bio za podršku, i komandiru prvog voda Đukiću - "Grom".

19 P: Nakon Đukićeve pogibije Šalipur je preuzeo prvi vod, a tko je onda
20 preuzeo peti vod?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne mogu da mu se setim imena.

2 P: Jučer ste spomenuli čovjeka po imenu Nebojša Minić. Za vrijeme dok
3 je on bio s vama, u kojem je on bio vođu?

4 O: On je bio u petom vođu.

5 P: Sad bih htio spomenuti neka druga imena i pitati Vas da li znate
6 tko su ti ljudi i ako znate u kojoj su jedinici i organizaciji bili. Da li
7 znate Miljana Kaljevića? U kojoj je on bio grupi?

8 O: U prvom vođu.

9 P: A što je sa Žarkom Popovićem?

10 O: Žarko Popović mi je nepoznat.

11 P: Srećko.

12 O: Srećko Popović je bio pripadnik petog voda i isto iz, ne znam iz
13 kojega razloga, ali je maknut kada je i Minić.

14 P: Da li su njega zvali Burduš /?Borduš/?

15 O: Ne. Meni da je poznato, ne.

16 P: A Miljan Kaljević?

17 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Samo da ispravim transkript, u 17.
18 retku, strana 5, stoji "on je maknut", a ne smijenjen, u isto vrijeme kada i
19 Minić.

20 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ivetić.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. HANNIS: [simultani prevod]
2 P: Da li ste znali da je možda Miljan Kaljević ikad imao nadimak
3 Rambo? Da li znate da je on ikad koristio taj nadimak, Rambo?
4 O: Nikad.
5 P: A Slaviša Kastratović?
6 O: Poznat mi je i on, isto pripadnik petog voda, isto je maknut sa
7 Minićem i Popovićem.
8 P: Kad kažete da su oni maknuti, šta hoćete time reći?
9 O: Nisu bili više pripadnici PJP SUP-a Peć. I otada ih nisam više ni
10 gledao u uniformu u Peći.
11 P: A kada su oni otprilike maknuti?
12 O: Tačno ne znam, ali ja mislim da je negde deveti mesec 1998.
13 P: A da li znate zašto su oni maknuti?
14 O: Za Minića znam da je razbijao trafiku neku u Uskoj ulici, tako su
15 nam kazali kad... a za ove druge najverovatnije proverom od strane vođe sektora
16 i radnika koji su proveravali da li može da budu u policiji ili su vojni
17 rezervisti. Oni su posle toga maknuti odatle. Uglavnom, ne znam proceduru,
18 nisam... nisam se bavio ja uopšte time, nego neki moj komentar /nerazgovetno/.
19 P: Nikad niste vidjeli nekakav zvanični dokument vezano za to što su
20 oni bili maknuti?
21 O: Ne.
22 P: Koliko Vi znate, protiv njih nisu pokrenuti krivični postupci?
23 O: Ne. Ne znam ja.
24 P: Da li Vam je poznato da su postojale neke tvrdnje da su njih
25 trojica i neki drugi navodno sudjelovali u masakru civila u selu Ćuška
26 istočno od Peći, otprilike 14. maja 1999.?

27
28
29
30

1 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, prigovor na relevantnost
2 ovog pitanja, to izlazi iz okvira. Ovaj gospodin je svjedočio da zna da je
3 Minić i da su ostali otišli iz Peći, SUP-a Peći, u septembru 1998., ako
4 govorimo o događaju iz 1998., to je otprilike jednako relevantno za nas kao
5 nešto što se događa 2003.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Hannis?

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, on je iz Peći, on je stoga
8 na tom području, imamo dokaze o tome da je u maju 1999. došlo do masakra
9 civila. Činjenica da ovaj čovjek zna da je ta grupa... činjenica da je ovaj
10 čovjek možda otišao iz te grupe u augustu 1998. ne znači da mu to nije
11 poznato.

12 SVEDOK: Ja sam pre kazao -

13 [Sudije većaju]

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Samo trenutak.

15 Problem ovdje je to da svjedok zna nešto o tim događajima koji su
16 imali nekakvih posljedica po ove ljude koji su ovde spomenuti i okolnosti u
17 kojima su oni prestali biti pripadnici PJP-a. Njihovo ponašanje nakon toga
18 možda zaista jeste relevantno u procjeni mogućnosti da je... u procjeni toga da
19 vidimo u kojoj mjeri je točno ovo što svjedok govori o tome, ili barem taj
20 jedan čovjek. Dakle, dozvolićemo gospodinu Hannisu da nastavi.

21 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Samo još jedna stvar, na transkriptu
22 stoji da se govori o događaju iz 1998., to je redak 6, a očito trebalo bi
23 stajati 1999.

24 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, hvala.

25

26

27

28

29

30

1 Gospodine Hannis, izvolite.

2 G. HANNIS: [simultani prevod]

3 P: Samo da Vam ponovo postavim pitanje. Da li je Vama poznato da taj

4 gospodin Minić, gospodin Popović i gospodin Kaljević, da su oni navodno

5 sudjelovali u tom navodnom masakru civila u selu Čuška istočno od Peći u maju

6 1999.? Da li ste čuli za to ili niste?

7 O: Kaljević Miljan je krajem 1998. godine napustio policiju i napustio

8 je područje Peći, pošto je sa područja Crne Gore. On je bio radnik u SUP-u

9 Peć, i nemoguće uopšte da je bio na području Peći. A za ove dvojicu, ništa mi

10 nije poznato, rekô sam i pre da ih više ne gledam kako su napustili jedinicu.

11 P: Da li se sjećate gdje ste Vi bili 14. maja 1999.?

12 O: Maja 1999., ja mislim da sam bio kući, posle povrede koju sam

13 zadobio u... kod Starog Trga, kod Mitrovice. Ležao sam u krevetu.

14 P: Kad ste Vi bili povrijeđeni kod Starog Trga?

15 O: 28.04.1999. godine.

16 P: I koliko dugo ste bili izvan stroja zbog te povrede?

17 O: Do početka šestog meseca. Ne početka, nego već je i počeo šesti

18 mesec. Sam izlazak i napuštanje Peći, tada sam se priključio jedinici.

19 P: U redu. Rekli ste nam za neke od tih radio-pozivnih znakova u ovim

20 jedinicama u kojima ste Vi bili. Ko je imao kod sebe radio uređaje, ko ih je

21 koristio? Da li bi to bio komandir voda, komandir čete, koliko ljudi je

22 zapravo uopće imalo radio uređaje? Prvo ćemo govoriti o 1998.

23 O: Devedeset osme, svaki komandir odelenja, komandir voda, zamenik

24 komandira čete, komandir čete i eventualno ljudi koji bi išli na izvidnicu,

25 vođa grupe njihov, tada bi se njemu dodel...dodeljivala radio veza.

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste Vi lično 1998. ikad imali radio uređaj?
2 O: Jesam.
3 P: A 1999., da li je situacija bila ista, komandir odjeljenja,
4 komandir voda, zamjenik komandira čete i svaki komandir čete?
5 O: Tako je, ja mislim da smo pojačani sa radio vezama i... pošto u
6 odelenju su imali, ja mislim, po dve radio veze.
7 P: A 1999., da li ste Vi u svom odjeljenju isto imali radio uređaj?
8 O: Da.
9 P: A ko je bio komandir odjeljenja, Vašeg odjeljenja 1999.?
10 O: 1999. bio mi je komandir ovaj iz Istok - sad, kako se zove. Ne mogu
11 da se setim, stvarno. Ne mogu jer, bio je kratko vrijeme i ja sam kratko bio
12 sa njime i tako da mi -
13 P: U redu. Da, rekli ste već da ste zaboravili njegovo ime. Spomenuli
14 ste ovu dodatnu obuku koju ste prošli u decembru 1998. To je bilo vezano za
15 to što ste bili u OPG. I rekli ste da je Goran Radosavljević vodio tu obuku.
16 Da li ste ga poznavali od prije, dakle i prije te obuke u decembru 1998.?
17 O: Ne.
18 P: A posle ove obuke u decembru 1998. godine, da li ste čuli bilo šta
19 o njemu, da li ste znali šta je on radio?
20 O: 2002. godine, on mi je komandant u žandarmeriji već, znam za njega.
21 P: Hvala. Rekli ste nam, pošto ste završili svoju obuku u OPG, vratili
22 ste se na uobičajeni rad u policijskoj stanici u Čelopeku. Kolike je veličine
23 u to vreme bilo selo Čelopek, otprilike?
24 O: Prostorno ili sa brojem stanovnika?
25 P: I jedno i drugo, ako možete da mi kažete.
26
27
28
29
30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: To ne znam tačno, ne znam, ovaj, ali imalo je nekih 400 kuća, ja
2 mislim, oko 400 kuća.

3 P: Koliko je pripadnika policije radilo u Vašoj policijskoj stanici u
4 Čelopeku 1998. i 1999. godine?

5 O: 1998. je bilo oko 15, a 1999. je pojačano, ja mislim, oko
6 tridesetak; 25, 30, ne znam tačno. Oko dvadesetak. Oko dvadesetak.

7 P: U redu. Vi ste nam opisali uniforme kakve su nosili pripadnici
8 redovne policije, zatim pripadnici PJP-a, i meni jedan odgovor nije bio u
9 potpunosti jasan, u pogledu uniformi koje su nosili pripadnici PJP. Rekli ste
10 da su to bile višebojne tamno plave jakne, zatim košulje, pantalone i čizme
11 na nogama. Kada kažete višebojne, da li to znači da su bile kao maskirne
12 uniforme?

13 O: Pa da, PJP plavu maskirnu uniformu...uniformu, teget plavo i sivo-
14 plavo, tako nešto /nerazgovetno/.

15 P: A onda ste pomenuli da su se kasnije ove uniforme promenile u
16 maslinasto-zeleno-sive, da li je to takođe bila maskirna uniforma?

17 O: Tako je.

18 P: Da li je postojala oskudica uniformi, bilo 1998. ili 1999. godine,
19 kada je u pitanju PJP?

20 O: Ne znam da li je postojala, ali naša jedinica je imala i jednu i
21 drugu, 1998. smo koristili plavu, i kraj 1998. i 1999. celu smo koristili
22 sivo-maslinastu zelenu.

23 P: U redu. Juče ste nam rekli, na stranici 45, prilikom odgovora na
24 pitanje, sledeće: "Da li je bilo koji pripadnik Vaše jedinice PJP nosio neku
25 nestandardnu uniformu koja bi se razlikovala od svih ostalih?" Vi ste na to
26 odgovorili: "Ne, načelo uniformnosti je bilo poštovano u punoj meri."

27

28

29

30

1 Međutim, zar Vi niste videli 1998., ili i 1999. godine, druge
2 pripadnike PJP-a na terenu u najrazličitijim uniformama, u rasparenim
3 delovima uniforme koji se nisu podudarali i koji su nosili neke nestandardne
4 elemente, kao što su marame ili trake na glavi? Zar niste videli neke druge
5 pripadnike drugih jedinica PJP-a odevene na ovaj način?

6 O: Jedan broj rezervista u policiji nosili su različitiije uniforme od
7 nas, ali nisu nosili marame, i marame smo nosili samo oko vrata za znoj.

8 P: A nikada niste videli pripadnike PJP-a da ih nose na glavi?

9 O: Da, ispod kape, jer je to period kad je toplo bilo, i onda ispod
10 kape neki pripadnici su nosili zbog znoja.

11 P: Vama je postavljeno pitanje u vezi sa nošenjem traka, i Vi ste nam
12 objasnili da se sećate dva vremenska perioda kada ste to nosili; prvi period
13 jeste posle kidnapovanja kapetana Perovića u julu mesecu, i kažete: "Počev od
14 tada znam da smo nosili trake."

15 P: Počev od jula 1998. godine, kada ste prvi put počeli da nosite trake,
16 koliko ste ih onda dugo nosili?

17 O: Ne znam celo vreme kol'ko je nošeno, ali ja mislim do devetog
18 meseca. Mislim da je tako. Stvarno ne znam, to je nešto što mi, već je dugo
19 vremena prošlo i -

20 P: U redu, ali prestali ste da ih nosite u nekom trenutku 1998.
21 godine, pre nego što je pristigla misija OEBS-a /?OSCE-a/, je li to tačno?

22 O: Tako je.

23 P: A onda verujem da ste nam rekli da je drugi vremenski period za
24 koji se sećate da ste tada nosili trake bio 1999. godine?

25 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

26

27

28

29

30

1 P: Kada je reč o periodu kada su počela bombardovanja NATO, koliko
2 dugo ste posle tog trenutka nosili trake 1999.?

3 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja verujem da je on juče već
4 naveo tačan mesec i vremenski period.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] A... ukoliko biste mogli da mi date
6 reference za to. Ja sam video da mu jeste postavljeno takvo pitanje, ali on
7 je odgovorio 1999. godine. Možda je taj odgovor dat nešto ranije nego u onom
8 delu transkripta koji ja sada gledam.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ja ne vidim da ima bilo kojih
10 razloga zbog kojih gospodin Hannis ne bi mogao da postavi ovo pitanje.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala, Časni Sude.

12 P: Gospodine Nikčeviću, možete li sada da se setite koliko je vremena
13 prošlo od početka NATO bombardovanja, pre nego što ste ponovo počeli da
14 nosite trake?

15 O: Mi smo trake nosili na akciji "Rugova", a sad koji je to... i to je
16 nešto kratko, čak se posle i ne sećam.

17 P: U redu. Juče ste pomenuli da ste po dolasku OEBS-a obavljali svoje
18 uobičajene policijske poslove u Čelopeku, i onda ste rekli: "Osim kada je reč
19 o incidentu kod Račka." Da li ste Vi učestvovali u događaju koji se odigrao u
20 Račku, sredinom januara 1999. godine?

21 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Radi zapisnika i dalje ostajemo pri
22 istom prigovoru koji smo iznosili tokom trajanja ovog suđenja, pošto je Račak
23 izbačen iz optužnice.

24 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Odluka Pretresnog veća će biti ista
25 kao što je bila do sada, jer kada se postavi pitanje komandovanja i
26 rukovođenja snagama od strane nadležnih organa, mi ćemo dozvoliti da se to
27 pitanje prouči, a u ovom trenutku nije jasno da ovo pitanje izlazi iz tih
28 okvira.

29
30

1 Možete da nastavite, gospodine Hannis.

2 G. HANNIS: [simultani prevod]

3 P: Gospodine Nikčeviću, da li ste Vi učestvovali u akciji u Račku,

4 otprilike 15. januara 1999. godine?

5 O: Da.

6 P: Mislim da sam video Vaše ime ili ime poput Vašeg navedeno kao ime

7 lica koje je povređeno ovom prilikom. Da li ste to bili Vi?

8 O: Da.

9 P: Ko je bio Vaš komandant ovom prilikom?

10 O: Ja stvarno ne znam ko mi je komandant, ni dan... danas znam, al' tada

11 nisam znao ko mi je komandant.

12 P: Danas znate ko Vam je bio komandant u Račku, ali u to vreme niste

13 znali?

14 O: Ne, kažem, danas znam na radnom mestu na kojem sam, znam ko mi je

15 komandant, a tada nisam znao i nije me interesovalo ko mi je komandant, mene

16 je interesovalo za komandira čete, to... Čoveka nikad nisam video.

17 P: U redu. Kako to da ste Vi otišli u Račak tog datuma?

18 O: Po naređenju komandira.

19 P: A kako se on zvao?

20 O: Đuričić Krsto.

21 P: U redu. A nije Vam poznato ko je komandovao iznad njega ili ko je

22 učestvovao u događajima u Račku?

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Ne.

2 P: Da li se sećate da li ste Vi ili Vaše kolege tom prilikom nosili
3 trake?

4 O: Ne sećam se, a mislim da nismo.

5 P: U redu. Da li se sećate šta Vam je rečeno u vezi sa tim šta je
6 svrha te akcije?

7 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, da li se ovo odnosi na
8 komandovanje akcijom ili zalazi u samu suštinu ove akcije? Imam utisak da
9 tužilac pokušava da proširi raspon pitanja koja postavlja u vezi sa Račkom
10 izvan onih mera koje je odredilo Pretresno veće i da unese u predmet neke
11 podatke koji se na to ne odnose.

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mislim da ovo može da zalazi u
13 pitanje komandovanja i rukovođenja, da vidimo šta će biti odgovor pre nego
14 što donesemo odluku.

15 G. HANNIS: [simultani prevod]

16 P: Svedoče, da li se sećate šta Vam je rečeno u vezi sa svrhom ove
17 akcije u Račku?

18 O: Komandir nas je obavestio da je došlo do incidenta, da su neke
19 kolege naše nastradali kod sela Račak, i da se upućujemo na hapšenje tih
20 lica.

21 P: U redu. Da li se sećate koje su druge jedinice bile angažovane sa
22 Vama ili da li Vam je to bilo poznato?

23 O: Bili su još dve grupe OPG-a, barem mislim da je tako.

24 P: Da li Vam je poznato odakle su bile ove grupe?

25 O: Jedna je bila matična, s tog područja /nerazgovetno/, a za ovu
26 drugu stvarno sad ne znam.

27

28

29

30

1 P: Da li Vam je poznato da li je Vojska Jugoslavije pružila bilo kakvu
2 podršku ili pomoć?

3 O: To mi nije poznato.

4 P: A da li Vam je poznato kakav je bio ishod, u smislu da li je bilo
5 ko uhapšen ili je bilo ko poginuo među Albancima u Račku?

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] To izlazi iz okvira koje je
7 Pretresno veće dozvolilo u ovom slučaju.

8 G. HANNIS: [simultani prevod] To se odnosi na jednu drugu temu, časni
9 Sude, možda treba da postavim pitanje drugačije.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Izvolite.

11 G. HANNIS: [simultani prevod]

12 P: Vama je postavljeno pitanje kakva je bila praksa OVK kada je reč o
13 njihovim ranjenim i mrtvim, a Vi ste na to odgovorili: "U brojnim slučajevima
14 oni su odnosili svoje ranjene i poginule i nisu ih ostavljali za sobom." Je
15 li to tačno?

16 O: Tako je, tako sam odgovorio. Znači, u brojnim slučajevima, nije u
17 s... nije u svim slučajevima, ali ja ne mogu sad svakog slučaja da se setim.

18 P: Da li se sećate da je postojao niz leševa koji su ostavljeni u
19 Račku?

20 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Hannis, ukoliko je svrha
21 ovih pitanja da se ustanovi kako se postupalo sa leševima OVK, ukoliko ih je
22 bilo u ovoj prilici, onda je neophodno da se najpre utvrdi *meritum* na jedan
23 neprihvatljiv način, da se utvrdi ko je bio ko u ovom incidentu, a to je
24 nešto što prevazilazi granice ovog suđenja.

25

26

27

28

29

30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

2 P: Vi ste nam rekli da su, u brojnim, brojnim slučajevima, odnosili
3 svoje ranjene i poginule. Možete li da mi navedete dva ili tri primera gde se
4 to dogodilo? Tako što ćete navesti datum i mesto.

5 O: Ne mogu da se setim sad datuma i mesta gde su oni odnosili jer...
6 nisam... mi smo samo po tragovima krvi, i kasnije u selu Kruševac gde smo
7 pronašli bolnicu videli da su imali, i to je jedan od primera, ranjenih i,
8 sigurno i mrtvih.

9 P: Dozvolite mi da Vam predočim dokazni predmet P1596. U pitanju je
10 fotografija koja će se pojaviti na ekranu pred Vama za koji trenutak. Reći ću
11 Vam, gospodine, da smo mi čuli iskaze u ovom predmetu, u vezi sa tim da je
12 postojao plan za oznake ili za to kako treba da se nose trake u nedelji od
13 25. do 31. jula 1998. godine, a 26. jula uputstvo je glasilo da se nosi
14 crvena traka na levom ramenu, a bela traka na desnom ramenu. Možete li da nam
15 kažete bilo šta u vezi sa time ko je ova grupa, da li su to pripadnici PJP-a,
16 ili je u pitanju neka druga policijska formacija? Šta možete da nam kažete na
17 osnovu uniformi koje nose?

18 O: Mogu da kažem da su policijske uniforme. Ljudi sa slike, ne
19 prepoznajem nikoga.

20 P: Vi ste nam opisali kakve su prsluke policajci nosili. Možete li da
21 nam pokažete ovde, na fotografiji, ako vidite primer onoga što ste nam juče
22 opisali?

23 O: Ja sam kazô za moju jedinicu, a ovo nisu iz moje jedinice. A ovde
24 nijedan nema borbeni prsluk koji je policija dužila tad.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li se slažete sa mnom da ova grupa ne pokazuje onaj visoki
2 stepen poštovanja prema uniformnosti za koji ste nam rekli da je postojao u
3 Vašoj jedinici?

4 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ulažem prigovor na pitanje,
5 s obzirom na to da mi imamo iskaz od jednog svedoka koji možda nikad nije ni
6 bio na Kosovu.

7 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću, meni je jasno
8 da, kada nosite slušalice, onda možda govorite nešto glasnije nego što biste
9 inače to činili. Kada razgovarate međusobno, molim Vas da skinete slušalice
10 da zvuk Vašeg razgovora ne bi dopirao kroz čitavu sudnicu.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Hannis, kakav je Vaš
13 odgovor na prigovor?

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, mi to vidimo u dokaznom
15 predmetu 6D667, tu se govori o tome da se nosila crvena traka na levom
16 ramenu, a bela traka na desnom ramenu. Na osnovu drugih iskaza u ovom
17 predmetu postoji nagoveštaj da ovo jesu pripadnici policije, da
18 najverovatnije jeste reč o Kosovu, i to 1998. godine.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A koji je to iskaz kojim
20 raspolažemo?

21 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja nemam ovde reference pri ruci, ali
22 sećam se, odnosno, mislim da je svedok koji je rekao da je to tako, on je
23 rekao da to nije Kosovo na osnovu brda koja se vide iza njih.

24 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Ukoliko mogu da budem od pomoći, trake
25 se nose u brojnim sukobima, postoje i druge formacije koje koriste iste
26 uniforme kao i policija 1998. i 1999. godine, a u pitanju je svedok
27 Tužilaštva, to je svedok K90, koji je rekao da ovde nije reč o Kosovu.

28
29
30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Sve su ovo pitanja koja ćemo morati
2 da odmerimo i ona mogu biti od ključnog značaja u ovom slučaju, međutim, mi
3 ne želimo da izgubimo iz vida ovaj dokazni materijal tako što ćemo odbaciti
4 da čujemo šta svedok o tome ima da kaže, dakle, imaćemo na umu prigovor, ali
5 dozvolićemo gospodinu Hannisu da postavi pitanje.

6 G. HANNIS: [simultani prevod]

7 P: Mislim da je moje pitanje glasilo ovako: Gospodine, da li se
8 slažete sa mnom da ova grupa nije pokazivala visoki stepen poštovanja prema
9 uniformnosti za koji kažete da je postojao u Vašoj jedinici, zar ne? Njihove
10 uniforme su kao rasporene.

11 O: Uniforma kao uniforma nije rasporena, samo vidi se, kod ovog brka,
12 ako mogu da zapazim, da je prljav, a prsluci na njima, koji su, oni su
13 rasporeni.

14 P: U redu, hvala Vam. Između jula i oktobra 1998. godine, da li ste Vi
15 lično učestvovali u bilo kakvim antiterorističkim akcijama na Kosovu?

16 O: Jesam.

17 P: Da li su to bile isključivo jedinice MUP-a ili su to bile
18 zajedničke akcije sa Vojskom Jugoslavije?

19 O: U... krajem sedmog, osmi, ja mislim, i ceo deveti mesec, radili smo
20 zajednički sa Vojskom Jugoslavije, u 1998.

21 P: Da li se sada otprilike sećate u koliko ste različitih
22 antiterorističkih akcija Vi lično učestvovali tokom ovog vremenskog perioda?

23 O: Ne sećam se svake akcije, i nisam učestvovao u svakoj akciji, ali
24 učestvovao sam u dosta njih.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ih je, recimo, bilo deset u kojima ste Vi lično učestvovali?

2 O: Pa ne verujem da je bilo deset, najviše sedam.

3 P: Da li se sećate na kom mestu su se odigrale ove akcije? Sećate li
4 se naziva sela ili područja?

5 O: Sećam se akcije prema Iglarevu, otvaranja magistralnog puta Peć-
6 Priština, i pošto je selo bilo u blokadi - Kijevo - radili smo zajedničku
7 akciju. Takođe, od sela Kuza prema Glođanu, Jablanici, Bućanima, Kotradiću,
8 Papračanima, taj pravac.

9 P: Da li se sada otprilike sećate kada su se ove akcije odigrale?

10 O: Pa to je taj period, samo ne znam datumski kada je -

11 P: U redu, hvala Vam. Da li ste vodili bilo kakav dnevnik ili snimali
12 bilo kakve fotografije onoga što se dogodilo tokom ovog vremenskog perioda?

13 O: Nisam. Moguće da... da imam dve ili tri foto... imao sam dve ili tri
14 fotografije iz celog perioda 1998. i 1999.

15 P: Rekli ste nam da bi Vam pre svake akcije bilo rečeno veoma jasno da
16 postupate prema civilima u skladu sa najvišim profesionalnim standardima,
17 isto je važno i za ranjena lica i za bilo koga ko bi bio uhapšen. Možete li
18 sada da se setite kako ste Vi shvatili zakone SRJ u vezi sa postupanjem prema
19 civilima i ranjenim licima, uključujući i teroriste ili pripadnike OVK? Da li
20 se sećate konkretno kakvi su to bili zahtevi ili šta Vam je rečeno?

21 O: Kao i pre toga, kao i za vreme rata, kao i dan-danas, ja se odnosim
22 prema drugom kao što bi se očekivao da se odnose prema meni.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Juče Vam je gospodin Ivetić predočio dokazni predmet 6D614, i
2 prošli ste kroz broj incidenata u kojima ste Vi imali neka lična saznanja. Ja
3 bih želeo da Vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa nekolicinom ovih
4 incidenata. Jedan od njih se odnosio na Radmila Boškovića. Tu se kaže:
5 "...između jula i septembra 1998. godine u više navrata pripadnici OVK izvršili
6 su terorističke napade na njene domove i vlasništvo." Koliko se ja sećam tu
7 je stajalo: "Nije sproveden uviđaj na licu mesta zbog zabrinutosti za
8 bezbednost, a podneta je krivična prijava protiv nepoznatih počinitelaca." Da
9 li to znači da između jula i septembra 1998. godine vi, mislim tu na vas iz
10 policije, niste bili u mogućnosti da sprečite ova krivična dela ili da
11 uhvatite počinioce?

12 O: Tako je. Nekih dva meseca, period od dva meseca, uspostavljena je
13 ta njihova zona Ljube Baranskoga, gde nije bilo policije ni vojske, i posle
14 toga se krenulo u ove šire akcije što sam ih napomenuo.

15 P: Spomenuli ste one brze punktove koji su postavljeni zato da se
16 spriječe ljudi koji su pokušavali se udaljiti sa mjesta zločina, dakle, rekli
17 ste da biste vi postavljali te mobilne, pokretne kontrolne punktove. U kojem
18 periodu vremenskom ste imali te pokretne, odnosno, mobilne kontrolne
19 punktove?

20 O: Tačno se ne sećam vremenski period kada, ali znam period u
21 Iglarevu, zaboravio sam ime čoveka, gde su mu na porodičnu kuću došli i on
22 je, Šiptar je po nacionalnosti, i on je ubio jedno lice i dvojicu priveo
23 policiji. Posle toga smo čak i obezbeđivali -

24 P: Oprostite, samo me zanimao vremenski period, ali ako ne znate u
25 kojem je to vremenu bilo, preći ću na drugu temu.

26 O: Pa to sam Vam hteo da napomenem, znači, taj period je to bio, a to
27 sigurno ima u krivičnim prijavama.

28
29
30

1 P: Možda gospodin Ivetić može to pokrenuti u dodatnom ispitivanju,
2 nakon što ja završim sa unakrsnim ispitivanjem, ja sad ne mogu ništa uraditi.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Sada bih Vam htio pokazati jednu
4 fotografiju, časni Sude, ovdje imam onu knjigu koja nije uvedena u dokaze. To
5 je P438, ali ovdje imam jednu fotografiju koju bih htio pokazati ovom
6 svjedoku. Imamo crno-bijelu fotografiju u elektronskoj sudnici, ali ja imam
7 fotografiju u boji, koju smo mi izradili i koja ima svoj predmet, to jest
8 svoj broj dokaznog predmeta. Radi se o broju P3111 i htio bih to koristiti
9 zato što mislim da će nam biti korisnije. Juče sam obavijestio Odbranu da
10 ćemo koristiti.

11 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Da li nam želite reći da je to jedna
12 druga kopija te knjige "Po naređenjima" / "Under Orders" / iz koje ste uspjeli
13 izvaditi tu fotografiju u boji?

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, to je ista fotografija, samo što je
15 u boji.

16 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Ivetić, ima li nekakvih
17 problema?

18 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Osim što se nalazi u toj knjizi, mi smo
19 koristili te fotografije u cijelom ovom suđenju, tako da nemam neki prigovor
20 na to.

21 G. HANNIS: [simultani prevod] Gospodine Nikčević, sad ćemo Vam
22 pokazati jednu fotografiju. Da li možete prepoznati nekoga na toj slici?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: U sredini ovog stražnjeg reda, to je Šalipur, zar ne?

3 O: Ovaj što stoji.

4 P: U sredini ovog drugog reda, da, ima pušku u lijevoj ruci, pušku
5 drži prema gore, da li je to točno?

6 O: Tako je.

7 P: Da li možete prepoznati tko je osoba u plavoj maskirnoj uniformi,
8 tu sasvim desno u stražnjem redu?

9 O: Sa puškomitraljezom ili ovaj bez? U levo /nerazgovetno/ -

10 P: To je Nebojša Minić, zar ne, u stražnjem redu?

11 O: Tako je.

12 P: A ovaj preostali čovjek u tom zadnjem redu, da li znate tko je on?
13 Tu na lijevoj strani.

14 O: Kaljević Miljan.

15 P: U prvom redu ili u drugom redu?

16 O: Ovi te su niže dole, s radio vezama, ako na njega -

17 P: Koji ima oružje, zar ne?

18 O: Tako je.

19 P: On ima ovu traku na glavi?

20 O: Tako je.

21 P: A da li znate tko je ovaj čovjek koji stoji na lijevoj strani ovog
22 stražnjeg reda, koji drži ruku, lijevu ruku na ovoj oznaci OVK?

23 O: Poznat mi je, ali samo da se setim imena, setiću se.

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: U redu. A što se tiče ovih preostalih ljudi u prvom redu, da li
2 prepoznajete ikog od njih?

3 O: Ovaj u civilu, to je novinar. Ovo je Goran Radosavljević, i ovo,
4 Martinović, ja mislim da je on.

5 P: Da li se sjećate kako se Martinović zvao?

6 O: Mićo smo ga zvali.

7 P: Da li znate odakle je bio taj novinar, iz koje agencije?

8 O: Ne znam stvarno.

9 P: Da li znate kad je ova slika snimljena?

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Samo trenutak. Gospodine Ivetić?

11 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Htio sam samo reći da svjedok to ne može
12 znati bez da spekulira.

13 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mislim da možemo čuti ovaj odgovor.

14 G. HANNIS: [simultani prevod]

15 P: Gospodine Nikčević, recite što ste htjeli reći.

16 O: Mislim da je slika iz Glođana, oko toga smo pričali, gledao sam ovu
17 sliku. I ovo je za slikanje, ovako su se postavili za slikanje.

18 P: Kad kažete: "Mi smo o tome razgovarali," i ja sam gledao tu
19 fotografiju */sic/*, tko su, tko je o tome razgovarao s Vama?

20 O: Pa, gledao sam fotografiju, baš zbog lica kod Miljana i kod
21 Šalipura.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pokazivali su mi ovu fotografiju.

2 P: Kad, sada ili nekom... prije?

3 O: A da, u tome vremenu. Ja otada nisam Miljana ni gledao, a Šala je
4 pokojni.

5 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li bismo mogli sada razriješiti
6 ovo prvo pitanje? Gospodine Nikčević, Vi ste rekli da ste već razgovarali o
7 ovoj fotografiji. Kad je to bilo?

8 SVEDOK: Sad tačno ne mogu da se setim, ali sećam se fotografije, da
9 sam gledao fotografiju još u Peći. Znači, fotografija je urađena negde... ne
10 znam. Ne znam, ne mogu da se setim, jer fotografija je, fotografija mi nije
11 ostala u pamćenju da bih se setio kad sam je -

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Probajmo onda sad to razriješiti.
13 Očito je da ste s nekim o toj fotografiji razgovarali. Kao prvo nam kažite
14 kada je to bilo.

15 SVEDOK: To je bilo negde krajem 1998. Gledali smo slike i onda mi je
16 ostalo u pamćenju fotografija zato što je Goran na slici. Upravo zbog toga.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] S kim ste razgovarali o toj
18 fotografiji?

19 SVEDOK: Sa Kaljevićem i sa Šalipurom. Oni su imali svi po jednu od
20 ovih slika.

21 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A kada je bio onaj događaj u
22 Glođanima?

23 SVEDOK: Pa to je bilo 1998., /nerazgovetno/ periodu, kada smo radili...
24 ne znam tačno datum.

25 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dakle, ne možete nam dati čak niti
26 jako grubu procjenu kad je to bilo?

27 SVEDOK: Pa može, otprilike osmi mesec da je, osmi ili deveti, ne znam
28 tačno kada je.

29

30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Hannis?
2 G. HANNIS: [simultani prevod]
3 P: Ne znam da li možete na Vašoj fotografiji to vidjeti, ali barem
4 neki od ovih ljudi na fotografiji imaju jednu crvenu traku na lijevom ramenu.
5 Da li to možete vidjeti?
6 O: Vidi se crvena traka.
7 P: Dokazni predmet 6D667, koji je raspored za nošenje tih traka, tamo
8 stoji da je 29. juli 1998. bio datum kada je trebalo nositi crvenu traku na
9 lijevom ramenu. Ako znamo to, da li biste se sa mnom složili da je možda ta
10 fotografija snimljena 29. jula ili tu negdje?
11 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Ulažem prigovor, to traži spekulaciju, i
12 također gospodin Hannis je krivo protumačio taj dokazni predmet. Mislim da je
13 to dokazni predmet koji se odnosi na jedan mjesec, a ne na ostale mjesece.
14 Moguće je da je postojao još neki datum kada se ta kombinacija traka nosila,
15 ne znam, nemam to pred sobom da bih to mogao provjeriti.
16 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] O tome možete kasnije uložiti
17 podnesak, gospodine Hannis.
18 Gospodine Nikčević, kažete da ne prepoznajete ovog čovjeka koji je
19 ruku stavio na vrh ove oznake OVK?
20 SVEDOK: Prepoznajem čoveka, ali ne mogu trenutno da mu se setim imena.
21 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li on ima radio uređaj?
22 SVEDOK: Ima.
23 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A ispod desne ruke vidimo jednu
24 smeđu kutiju ili vrećicu.
25
26
27
28
29
30

1 Što bi to bilo?

2 SVEDOK: To su fišeklije za... za municiju, mada su ljudi koristili to i
3 za prvi zavoj da nose i nešto što mu je potrebno.

4 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] I da li je to oprema koju su dužili,
5 standardna oprema koju su dužili pripadnici OPG?

6 SVEDOK: Ne. Ovo nije oprema OPG.

7 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Ako je došlo do nekog nesporazuma, ovaj
8 svjedok je rekao da je on prošao obuku za OPG u decembru 1998., dakle, možda
9 je to bilo u julu kao što... možda je ova fotografija snimljena u julu, kao što
10 je rekao gospodin Hannis, ili u septembru, dakle, to je prije toga.

11 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, u pravu ste. Da li je to
12 standardna oprema koja se izdavala pripadnicima PJP-a?

13 SVEDOK: Nije. Ove... ove fišeklije su išle sa puškom PAP-ovkom. Isto
14 išla na zaduženje kod rezervnog sastava policije.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

16 Gospodine Hannis.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

18 P: Osim ovog čovjeka na lijevoj strani u stražnjem redu, da li
19 gospodin Šalipur i gospodin Kaljević također imaju neke radio uređaje
20 prikačene na svoje prsluke?

21 O: Da, imaju.

22 P: Možete li mi reći što nosi Goran Radosavljević, je li to uniforma?
23 Meni to ne izgleda kao maskirna uniforma.

24 O: Ja mislim da nije uniforma. A moguće da jeste, moguće da jeste. Ja
25 stvarno Vam se izvinjavam, slabije... imam neke probleme s očima.

26

27

28

29

30

1 P: Rekli ste nam za Nebojšu Minića, kako je on maknut nakon što je
2 razbio tu trafiku. Da li znate ikakve dalje detalje vezano za taj događaj? Da
3 li je iko povrijeđen ili je on naprosto maknut zato što je oštetiо neku
4 imovinu?

5 O: Niko nije bio povređen prilikom tog incidenta, samo je patrola
6 policije koja je radila u civilu po gradu primetila ga da je razbijao
7 trafiku, i od tada više za njega -

8 P: I da li biste se složili sa mnom da ova grupa ne poštuje ono načelo
9 uniformnosti, jer tu imamo najrazličitije uniforme, rasparene uniforme, a ovo
10 je stvarno samo jedna mala grupa?

11 O: Ovde vidimo ove trojicu pripadnika pećkog PJP, Šalipura, Miljana i
12 Martinovića koji su u isto. Minić je kao rezervista u plavom i Novaković,
13 ovaj proćelavi čovek, on je u plavom. To je drugi PJP. A ovo je samo za
14 slikanje, moguće da su oni... nije akcija. Vreme pauze.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Oprostite, koji je tu Novaković?

16 SVEDOK: Do ovoga što nisam mogao da se setim, da kažem. Proćelavi ovaj
17 -

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ovaj čovjek koji drži ruku na ovoj
19 oznaci OVK, gore lijevo?

20 SVEDOK: Tako je.

21 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

22 G. HANNIS: [simultani prevod]

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ne sjećate se kako se zvao, koje mu je bilo krsno ime?

2 O: Ne.

3 P: Postaviću Vam još nekoliko pitanja prije nego što skinem ovu
4 fotografiju. Pitanje o Šalipuru, rekli ste nam da je on poginuo negdje oko 8.
5 aprila 1999., a ja ću Vam reći da u našem dokaznom predmetu P193, red 7,,
6 odnosno strana 7 u engleskom i strana 5 na B/H/S-u, časni Sude, to je
7 sastanak od 11. maja 1999., on se spominje. Krsto Đuričić ga spominje, on je
8 tu opisan kao komandant čete, 124. brigade. On je bio vaš komandir čete, zar
9 ne?

10 O: Krsto Đuričić je bio komandir naše čete, a nisam donio kasetu, ima
11 kasetu ispevana o Šalipuru i tačno se navodi datum kad je poginuo.

12 P: I na tom sastanku u štabu MUP-a u Prištini, 11. maja, stoji da je
13 on rekao: "Nismo pretrpili nikakve gubitke osim Šalipura, koji je poginuo dok
14 je provodio mjere bez našeg odobrenja.". Da li znate što je to, na što se to
15 odnosi? Kakve mjere koje je on provodio "bez našeg odobrenja"?

16 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Nije postavljena osnova za postavljanje
17 tog pitanja. Ovo je čista spekulacija. Kako bi on mogao to znati, osim ako
18 nije bio na tom sastanku?

19 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, ja zaista moram se protiviti
20 takvom načinu prigovaranja, gdje se svjedoku daje naznaka šta bi trebao
21 odgovoriti.

22 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Ivetić, trebali ste
23 zatražiti da svjedok napusti sudnicu. Zaista je veoma teško da znamo šta bi
24 on odgovorio da nije bilo Vaše intervencije. Intervencija nema temelja.

25

26

27

28

29

30

1 On je sudjelovao u tom događaju, zar ne, sâm?

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Nemam informacija o tome.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dobro, onda to ne znamo.

4 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Da je on možda postavio to pitanje, onda
5 bismo dobili odgovor i znali bismo koji je temelj za to, ali ovo je samo
6 čista spekulacija, časni Sude.

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Pitanje je naprosto: Da li znate na što
8 se to odnosi, da ili ne?

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, naravno, gospodine Hannis.
10 Molimo nastavite.

11 G. HANNIS: [simultani prevod]

12 P: Da li znate što je komandir mislio kada je rekao da je Šalipur
13 preduzimao mjere "bez našeg odobrenja"? Kao prvo, možete reći da ili ne, da
14 nam kažete, dakle, da li znate o čemu se tu radi.

15 O: Ne mogu da komentarišem izjavu komandira. On zna zbog čega je to
16 kazao. A znam da je Šalipur poginuo u vozilu, znači, vozio je auto i auto je
17 pogodila granata i tako je poginuo.

18 P: Kada se to dogodilo, da li znate kamo se on bio uputio i što je
19 radio?

20 O: Tog istoga dana bila je otvorena vatra na još dva-tri vozila koja
21 su dolazila iz Crne Gore. I, zbog čega se uputio i zašto, stvarno ne znam.
22 Njemu je trebala žena da se porodi tad, u tom periodu. Posle toga se
23 porodila, posle njegove pogibije dva dana. Moguće da je, pošto nisu radile
24 telefonske veze, moguće da je krenuo do Rožaja da...

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 On je bio u to vreme slobodan.

2 P: Što se tiče ove fotografije koja je još uvijek tu, na ekranu, u
3 vremenu dok ste Vi bili na terenu, i u antiterorističkim akcijama 1998. i za
4 vrijeme rata 1999., da li ste ikad vidjeli Gorana Radosavljevića na terenu?

5 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Mislim da je to pitanje već postavljeno
6 i na njega smo dobili odgovor na početku današnjeg rada. Ne želim ikome išta
7 sugerirati, ali možete pročitati što stoji u transkriptu, ne želim da ispadne
8 da opet nešto sugeriram svjedoku.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Nemam ništa protiv toga da on išta
10 sugerira ako sam postavio to pitanje. Ja se sjećam da sam postavio pitanje da
11 li je on poznao Gorana Radosavljevića prije decembra 1998., prije te obuke,
12 i da mi je on rekao da je on bio njegov komandir 2002. Mislim da sam postavio
13 nešto, jedno pitanje slično tome, ali mislim da nisam postavio baš ovo
14 konkretno pitanje, ali ispravite me ako sam u krivu.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Ivetić, imate li možda
16 točnu referencu?

17 G. IVETIĆ: [simultani prevod] [Mikrofon nije uključen]

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Zasta ne vidim kakvo bi zlo moglo
19 proizaći iz toga da i dalje postavljate pitanja vezano za ovo, gospodine
20 Hannis, tako da možete postaviti ovo pitanje svjedoku, da li je vidio
21 Radosavljevića.

22 G. HANNIS: [simultani prevod]

23 P: Gospodine Nikčević, da li ste ikad vidjeli Gorana Radosavljevića na
24 terenu 1998. ili 1999., za vrijeme tih antiterorističkih akcija i za vrijeme
25 rata?

26

27

28

29

30

1 O: Ja se lično ne sećam da sam ga video, a ovde kol'ko vidim, po ovoj
2 slici, on je sa novinarom. Mogućnost je da je i došao tu u obilazak jedinice,
3 zašto to -

4 P: Hvala.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, nemam daljnjih pitanja.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

7 Gospodine Ivetić, da li će biti dodatnog ispitivanja?

8 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Da, imam nekoliko pitanja, ali bit će to
9 kratko ispitivanje.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Nikčević, sada moramo
11 napraviti pauzu. Molimo Vas da izađete iz sudnice zajedno sa poslužiteljem i
12 pauza će biti do deset minuta do jedanaest.

13 [Svedok izlazi iz sudnice]

14 ... Početak pauze u 10.30h

15 ... Sednica nastavljena u 10.51h

16 [Svedok pristupa svedočenju]

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim. Izvolite,
18 sedite.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Ivetiću, možete da počnete
20 dodatno ispitivanje.

21 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

22 Dodatno ispituje g. Ivetić:

23 [Branilac ispituje putem prevodioca]

24 P: Gospodine Nikčević, imam nekoliko pitanja za Vas. Pre svega, vidim
25 da se ovaj dokument više ne vidi na ekranu, molio bih da se predoči
26 fotografija koju smo gledali uoči pauze. Gospodine, znam da je to jasno, radi
27 zapisnika želeo bih da Vam postavim sledeće pitanje da bi svima bilo jasno:
28 Da li novinar i gospodin Radosavljević imaju crvene trake bilo gde na ramenu?

29

30

1 O: Nema ju nigde.

2 P: Hvala.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Ivetiću, da li tu postoji
4 više od jednog novinara?

5 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Verujem da je tu jedan novinar.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Vi ste postavili pitanje u kojem ste
7 rekli "novinari", ali govorimo o samo jednom novinaru, zar ne?

8 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Da, izvinjavam se, u pitanju je bio
9 lapsus.

10 P: Nešto ranije u svom iskazu pomenuli ste gospodina Srećka Popovića i
11 gospodina Slavišu Kastratovića. Tokom vremenskog perioda pre nego što su bili
12 maknuti iz MUP-a u Peći, odnosno iz SUP-a u Peći, da li su oni bili aktivni
13 pripadnici policije?

14 O: Ne, bili su rezervisti.

15 P: Hvala Vam, čekam samo da nas sustigne zapisnik. A kada je reč o
16 Čelopeku, pre svega, da li biste mogli tačno da nam kažete koji tip
17 organizovanih formacija je postojao u Čelopeku, jer na engleskom jeziku
18 postoji više mogućih prevoda. Kakav entitet je postojao u Čelopeku i da li je
19 bio pod nadležnošću bilo koje druge organizovane jedinice MUP-a?

20 O: Odeljenje policije u Čelopeku je bilo pod nadležnosti stanice
21 policije SUP-a Peć, i tu su radili redovni policajci.

22 P: Hvala. Kada je reč o tom elementu u Čelopeku, Vi ste dali iskaz da
23 je 1998. godine tamo bilo otprilike 15 pripadnika policije, a da je docnije
24 taj broj povećan na 20, 25 ili 30.

25

26

27

28

29

30

1 Postavio bih Vam sledeće pitanje: Tokom vremenskog perioda kada je tamo bilo
2 15 pripadnika policije, koliko bi ih istovremeno bilo na dužnosti u nekom
3 datom trenutku tokom određene smene? Dakle, koliko bi ih istovremeno bilo na
4 dužnosti tokom jednog uobičajenog dana?

5 O: Zavisno do oblika rada koji rade, ko radi dežurnu službu, ko radi
6 patrolu.

7 P: Da postavim pitanje na drugi način, da li su sva petnaestorica bila
8 istovremeno na dužnosti?

9 O: Ne.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da se vratimo malo unazad, gospodine
11 Ivetiću. Institucija, ili kako god to da nazovemo u Čelopeku, ja sam na
12 osnovu ranijeg iskaza shvatio da je u pitanju OUP. Da li je to tačno?

13 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Ja mislim da to nije slučaj, zato sam i
14 postavio pitanje svedoku, jer je došlo do zbrke. To je nazivano stanicom,
15 zatim odeljenjem.

16 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pa, mislim da odgovor to nije
17 razjasnio, tu se jednostavno kaže "odeljenje policije" u stanici policije
18 koje je bilo pod SUP-om Peć.

19 G. IVETIĆ: [simultani prevod]

20 P: Da li biste mogli da nam date punu hijerarhiju, počev od SUP-a Peć
21 pa naniže, sve do one organizacione jedinice koja se nalazila u Čelopeku?

22 O: SUP Peć je imao tri odeljenja, tri odeljenja policije, odeljenje
23 policije Čelopek, Klinčina i odeljenje policije Ozrim, i dva OUP, Klinu i
24 Istok, koji su imali svoja odeljenja policije.

25

26

27

28

29

30

1 E sad, gde su oni bili, to ja ne znam.

2 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Da li je to dovoljno razjašnjenje za
3 Pretresno veće?

4 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pa, ne baš, jer u mom umu postoji
5 zbrka u pogledu toga da li su Klina i Istok OUP-i. Na osnovu ovoga reklo bi
6 se da to nije slučaj, ali -

7 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Pa, on ih je na srpskom nazvao OUP-ima.

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, ali je rekao da nije znao gde su
9 oni bili, što nagoveštava da su se ovi OUP-i nalazili na mestima koje on ne
10 zna, a ne u Klini i Istoku, tako da je to meni vrlo nejasno.

11 G. IVETIĆ: [simultani prevod] On je rekao: "Oni su imali svoja
12 vlastita policijska odeljenja, a gde su se ova odeljenja nalazila, to ne
13 znam".

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Aha, razumem. Dakle, na kraju
15 krajeva, policijsko odeljenje čiji je on bio pripadnik je satelit SUP-a Peć,
16 koji ne spada ni u jednu drugu organizacionu jedinicu, dakle, već potpada
17 direktno pod nadležnost SUP-a u Peći. Da li je to tako?

18 SVEDOK: Je.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

20 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Hvala, nemam više pitanja za ovog
21 svedoka.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam, gospodine Nikčeviću.

2 [Sudije većaju]

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Nikčeviću, time se
4 završava Vaš iskaz, hvala Vam što ste došli ovde na Sud da svedočite. Sada
5 možete da napustite sudnicu sa poslužiteljem.

6 [Svedok izlazi iz sudnice]

7 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li nas sada napuštate, gospodine
8 Ivetiću, ili ostajete?

9 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Nameravao sam da odem.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] U redu, samo sam želeo da Vas
11 podsetim na to da postoji samo jedan lek koji može da izleči Vašu bolest,
12 nadam se da ćete taj lek i uzeti i brzo se oporaviti.

13 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Nadam se da će tako i biti, imam takvu
14 nameru.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Možete da razgovarate sa mojim
16 sunarodnicima u vezi sa tim gde da nađete najbolji lek.

17 Saznaćemo od gospodina Lukića ko će biti sledeći svedok.

18 G. IVETIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

19 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude, naš sledeći
20 svedok je Petar Dujković.

21 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

22 [Svedok ulazi u sudnicu]

23 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Dujkoviću.

24 SVEDOK: Dobro jutro.

25 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Budite ljubazni pa dajte svečanu
26 izjavu da ćete govoriti istinu tako što ćete naglas pročitati dokument koji
27 će Vam sada biti predodčen.

28

29

30

1 SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa
2 osim istine.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam, izvolite sedite.

4 Sada će Vas ispitivati gospodin Lukić. Gospodine Lukiću, imate reč.

5 G. LUKIĆ: Dobar dan.

6 SVEDOK: PETAR DUJKOVIĆ

7 Ispituje g. Lukić:

8 SVEDOK: Dobar dan, /nerazgovetno/.

9 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Ljubazno bih zamolio svog kolegu Eugenea
10 O'Sullivanana da se malo pomeri, tako da mogu da vidim svedoka.

11 P: [na B/H/S-u] Gospodine Dujkoviću.

12 O: Izvolite.

13 P: Ja ću prvo nešto da objasnim Sudu vezano za Vašu pismenu izjavu.

14 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, u pismenoj izjavi ovog
15 svedoka postoji tačka 23, i tu je naveden pogrešan broj dokaznog predmeta.
16 Kako bi se izbegle neprijatnosti, želeli bismo da se izbaci ceo ovaj pasus iz
17 pismene izjave. Dakle, reč je o pasusu 23.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dakle, treba da smatramo da je
19 izbrisan iz izjave, gospodine Lukiću?

20 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude, hvala.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Dujkoviću, Vi ste videli ovu pismenu izjavu koju ste
2 potpisali?

3 O: Da, video sam.

4 P: Ja sam izbacio paragraf 23., kao što smo i utvrdili, pošto je u
5 njemu postojala greška. Da li bi na ostale okolnosti iz ove pismene izjave,
6 da Vas ja danas o njima pitam, odgovorili isto kao što ste odgovorili u
7 pismenoj izjavi?

8 O: Da, odgovorio bih.

9 P: Hvala Vam.

10 G. LUKIĆ: Molim da se u spise ovog Suda, kao dokazni predmet broj
11 6D1499, prihvati pismena izjava gospodina Petra Dujkovića.

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Stamp, imate li bilo
13 kakvih prigovora?

14 G. STAMP: [simultani prevod] Ne.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] U redu, usvajamo izjavu u spis.
16 Gospodine Lukiću, dajte mi samo jedan trenutak, molim Vas.

17 [Pretresno vijeće i tajnik se konzultiraju]

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Jedna od mana elektronskog sistema -
19 a po mom mišljenju ima ih malo - međutim, jedna od mana jeste da ne možemo
20 menjati dokumente tako da bismo, na primer, odrazili da se nešto iz dokumenta
21 briše. Dakle, da bismo rešili ovo pitanje, neophodno je da zamenite
22 redigovanom verzijom 6D1499. Čim to obavite, stavite nam to do znanja. Nije
23 neophodno da zavodite podnesak, samo nam recite da je to učinjeno i mi ćemo
24 onda znati da je prvobitna verzija zamenjena.

25 I, to me podseća na nešto, trebalo je ranije da se pozabavim Vašim
26 četvrtim zahtevom da se izmeni izjava po pravilu 65ter.

27

28

29

30

1 Nije bilo prigovora, pa se ovaj zahtev odobrava.

2 Možete da nastavite, gospodine Lukiću, na osnovu toga da ćemo usvojiti
3 izjavu u spis, a Vi onda možete da je zamenite redigovanom verzijom.

4 G. LUKIĆ:

5 P: Evo, nakon ovih procesnih stvari, da počnemo sa Vašim svedočenjem.
6 Gospodine Dujkoviću, molim Vas da nam se predstavite i da nam ukratko kažete
7 nešto o svojoj radnoj karijeri.

8 O: Ja se zovem Petar Dujković, rođen sam 12. jula 1952. godine, u
9 mestu Gornja Brijesnica u Bosni i Hercegovini, u blizini Lukavca ili Tuzle.
10 Moja radna karijera, ceo život sam proveo radeći u policiji. 1971. godine sam
11 završio srednju policijsku školu i počeo sa radom. Kasnije sam, uporedo sa
12 radom, završavao više, Višu policijsku školu i Pravni fakultet, koji sam
13 završio 1980. godine, a za to vreme i kasnije radio sam na različitim
14 poslovima u policiji, na početku kao policajac, kasnije na rukovodećim radnim
15 mestima. Najviše vremena sam proveo na poslovima pogranične policije, i 2005.
16 godine, ako se ne varam, otišao sam u penziju.

17 P: Da li ste u toku svoje radne karijere rukovodili Upravom za
18 pogranične poslove?

19 O: Da, ja sam u toku svoje karijere radio i u Upravi pogranične
20 policije, koja ima puni naziv Uprava pogranične policije za strance i upravne
21 poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Tu sam radio na poslovima
22 pomoćnika načelnika uprave, načelnika jednog od odeljenja, odeljenja za
23 pogranične poslove, i zamenika načelnika uprave, a nekoliko godina, u
24 odsustvu načelnika uprave, ja sam praktično rukovodio Upravom samostalno.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li biste bili ljubazni, samo polako, ponovo da ponovite puno ime
2 vaše uprave, pošto nije ušlo u zapisnik baš sve?

3 O: Uprava se zvala Uprava pogranične policije, za strance i upravne
4 poslove.

5 P: Hvala. Do kada ste Vi rukovodili Upravom? Ne morate da nam kažete
6 datum, nego ko je preuzeo tu Upravu?

7 O: Pa, ja sam Upravom rukovodio negde do, tačnije do 01. juna, pardon,
8 do negde juna ili jula meseca 1999. godine. Tada je na mesto načelnika
9 uprave, odnosno, Upravu je preuzeo general Sreten Lukić, a ja sam još jednu
10 godinu dana radio, nešto malo manje od godinu dana, kao njegov zamenik.

11 P: Da li ste Vi bili član kolegijuma ministra unutrašnjih poslova od
12 1997. godine do jula 1999. godine?

13 O: Da, bio sam član kolegijuma.

14 P: Ko su još bili članovi kolegijuma, osim Vas?

15 O: Članovi kolegijuma su bili pomoćnici ministra i rukovodioci,
16 načelnici svih organizacionih jedinica, odnosno, uprava u sedištu
17 ministarstva.

18 P: Da li je gospodin Sreten Lukić pre jula 1999. godine bio član
19 kolegijuma ministra unutrašnjih poslova?

20 O: Nije, nije mogao da bude član kolegijuma jer on nije radio, nije
21 radio u sedištu ministarstva.

22 P: Sada personalno da nam kažete, koliko se Vi sećate, ko je bio
23 ministar i ko su bili njegovi pomoćnici?

24 O: Ministar je bio gospodin Vlajko Stojiljković, njegovi pomoćnici su
25 bili general Vlastimir Đorđević i general Rade Marković.

26

27

28

29

30

1 Oni su ujedno i rukovodili resorima javne, odnosno, državne bezbednosti.
2 Pored njih, kao pomoćnici, bili su još general Stojan Nišić i general
3 Zeković. Ostalo su bili načelnici uprava, odnosno, general Obrad Stevanović
4 je također, kao pomoćnik ministra, bio član kolegijuma, ali je on ujedno i
5 rukovodio neposredno Upravom policije. Načelnici uprava su još bili prisutni
6 na tim kolegijumima, general Dragan Ilić, načelnik Uprave kriminalističke
7 policije, Dragiša Dinić, takođe general, načelnik Uprave saobraćajne
8 policije, bio sam prisutan ja, kao zamenik načelnika Uprave pogranične
9 policije za strance i upravne poslove. Pokušavam da se setim u ovom trenutku.

10 P: Dovoljno je, hvala Vam.

11 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, neophodne su mi neke smernice
12 od Vas. Imamo dokument 6D1305, to je unutrašnje pravilo, odnosno, unutrašnja
13 pravila Ministarstva unutrašnjih poslova. Dokument nije preveden, ali reč je
14 ustvari o ažuriranoj verziji koja je bila na snazi u to vreme. Tužilaštvo se
15 služilo dokumentom P1072, ali ovaj dokument je iz 1994. godine, i nisu to
16 tačno ona pravila koja su bila na snazi u relevantno vreme, dakle, pravila su
17 slična ali nisu istovetna. Ja bih se radije koristio onim primerkom koji je
18 tačan.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Stamp?

20 G. STAMP: [simultani prevod] Pod uslovom da dobijemo prevod, nemamo
21 prigovora na to.

22 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mislim da to ima smisla. Dakle,
23 treba da se služite primerkom iz 1996. godine. Nađam se da to neće proizvesti
24 veliki broj poteškoća, s obzirom na to da nije preveden.

25

26

27

28

29

30

1 G. LUKIĆ: [simultani prevod] U pitanju su male izmene, može ustvari
2 čak i da se prati na osnovu dokumenta P1072, ali ima nekih razlika.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pre nego što pređete na to, samo da
4 nam bude sve jasno u vezi sa time kako je bilo postavljeno Ministarstvo.
5 Postoji negde određena šema, zar ne?

6 G. LUKIĆ: [simultani prevod] U vezi s tim?

7 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pa, u vezi sa pomoćnicima ministara
8 i načelnicima odseka ili -

9 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Pokušaćemo to da ustanovimo.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dozvolite mi samo da postavim
11 nekoliko pitanja svedoku pre nego što nastavite.

12 Gospodine Dujkoviću, da li je postojao zamenik ministra?

13 SVEDOK: U to vreme nije postojao zamenik ministra.

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li je u drugim prilikama ili u
15 drugim vremenskim periodima postojao zamenik ministra unutrašnjih poslova?

16 SVEDOK: U ranijem periodu je postojao, pa čak, kol'ko ja znam, i
17 kasnije, u kasnijem periodu, u drugom sastavu personalnom, ali u tom trenutku
18 o kojem mi govorimo nije postojao zamenik ministra.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] U čemu je razlika između uloge
20 zamenika ministra i pomoćnika ministra unutrašnjih poslova?

21 SVEDOK: Pa, razlika bi mogla da bude u tome da zamenik ministra može
22 da zamenjuje u svemu, što je inače i njegova nadležnost, ukoliko on ne može
23 ili je sprečen da sâm obavlja tu funkciju, ili da obavlja neke zadatke koje
24 mu on poveri.

25

26

27

28

29

30

1 Pri tome verovatno ne bi bio ograničen unutrašnjom organizacijom organa kojim
2 rukovodi. A pomoćnici su obično bili zaduženi za određenu problematiku i
3 teško su mogli da obavljaju poslove iz druge, vezano za drugu problematiku.
4 Recimo, postojala su dva pomoćnika. Jedan je rukovodio resorom javne
5 bezbednosti, a drugi je rukovodio resorom državne bezbednosti. A ostali
6 pomoćnici su uglavnom bili vezani za resor javne bezbednosti kao članovi
7 kolegijuma i rukovodili su određenom grupom poslova, srodnih ili manje-više
8 srodnih poslova.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Čak izgleda da postoji situacija
10 kada bi jedan pomoćnik ministra mogao direktno da odgovara nekom drugom
11 pomoćniku ministra. Mislim, na primer, na odnose između Đorđevića i
12 Stevanovića.

13 SVEDOK: /Nečujno/ ...ta mogućnost, zato što je on ujedno i načelnik
14 resora javne bezbednosti, dakle, i pomoćnik ministra i načelnik resora, a
15 Obrad Stevanović je rukovodio organizacionom jedinicom koja je bila u sastavu
16 resora.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dakle, obojica imaju status
18 pomoćnika ministra? Kako to izgleda u praksi, kako to funkcioniše u praksi
19 ukoliko, recimo, između njih dvojice dođe do neslaganja?

20 SVEDOK: To ne bih mogao da kažem, jer nisam imao prilike da
21 prisustvujem takvoj situaciji, a inače moj delokrug poslova je vrlo malo ili
22 čak uopšte nije bio vezan za problematiku generala Obrada Stevanovića. Ja sam
23 imao svoga pomoćnika, uslovno rečeno.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li ste Vi ikada imali zvanje
2 pomoćnika ministra?

3 SVEDOK: Nisam imao nikad, časni Sude.

4 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] U redu, hvala.

5 [Sudije većaju]

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mislím da ste nam Vi do sada naveli
7 imena pet pomoćnika ministara. Da li ih je bilo više od tog broja?

8 SVEDOK: Mislím da pomoćnika više nije bilo, da sam ih sve naveo.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A šta su bile konkretne odgovornosti
10 Mišića i Zekovića?

11 SVEDOK: General Mišić je bio odgovoran, u to vreme, za rad Uprave
12 pogranične policije za strance i upravne poslove, gde sam ja radio, i imao je
13 u nadležnosti, čini mi se, još i Upravu protivpožarne policije, moguće je i
14 Upravu veze ili tako neku sličnu upravu. A general Zeković je bio odgovoran
15 za logistiku, recimo za upravu za... za, ovaj, ne znam tačno kako se zvala, za
16 zajedničke poslove.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A da li su obojica odgovarali
18 Đorđeviću?

19 SVEDOK: /Nečujno/ ...su obadvojica odgovarali Đorđeviću, jer su bili...
20 njih... Te organizacione jedinice su inače bile u sastavu resora, a oni kao
21 pomoćnici su direktno bili vezani i za ministra, ali verovatno su imali
22 određenu odgovornost i prema Đorđeviću.

23 [Sudije većaju]

24 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Možete da vidite zašto bi nam bio od
25 pomoći neki dijagram, gospodine Lukiću, ukoliko imate priliku da nam tako
26 nešto nabavite. Hvala Vam, možete da nastavite.

27

28

29

30

1 G. LUKIĆ:

2 P: Ovde je ušlo da ste rekli: "Ja sam imao svog pomoćnika, uslovno
3 govoreći."

4 O: Da.

5 P: Tu niste mislili, ili jeste, na čoveka koji je Vaš pomoćnik, ili
6 ste mislili na pomoćnika ministra koji je bio, u čijoj ste Vi liniji rada?

7 O: Izvinjavam se zbog nepreciznosti, ja sam mislio na pomoćnika koji
8 je iznad mene bio, meni nadređen, pa smo ga mi tako u žargonu zvali inače.

9 P: Hoćete još jednom samo da ponovite?

10 O: Dakle, general Mišić je bio pomoćnik ministra, odgovoran za rad
11 moje uprave, i on je meni bio nadređen, i on je bio pomoćnik ministra, a ne
12 moj pomoćnik, ali pošto je bio zadužen za moju problematiku, ja sam se tako
13 izrazio.

14 P: U redu je, samo da... da razjasnimo. Hvala.

15 Također, da bi bilo jasnije, osim Radeta Markovića koji je bio
16 pomoćnik ministra i načelnik resora državne bezbednosti, da li su ostali
17 pomoćnici, dakle, ostala trojica, Stevanović, Zeković i Mišić, ustvari bili
18 potčinjeni generalu Vlastimiru Đorđeviću, kao načelniku resora javne
19 bezbednosti?

20 O: Da.

21 G. LUKIĆ: Sada bih molio da se u elektronsku sudnicu stavi, a Vi u
22 svom registratoru da nađete, 6D1305. Evo, imamo i na ekranima, ali ovaj,
23 možda bismo u isto vreme mogli da imamo na engleskoj verziji P1072. Ne znam
24 kako funkcioniše tehnika, da li mogu da se -? Evo, vidimo, imamo sada.

25

26

27

28

29

30

1 P: O kakvom dokumentu se radi, gospodine Dujkoviću?

2 O: Ovo je pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva
3 unutrašnjih poslova, njegov prečišćeni tekst, koji je donet 31. decembra
4 1997. godine.

5 G. LUKIĆ: Dobro. Treba nam Član 13 u obe verzije. Na srpskoj verziji
6 to je stranica 8.

7 [simultani prevod] Treba nam član 13, mislim da se radi o stranici
8 broj 8. Zapravo se radi o strani 10, mislim da na engleskom u ovom drugom
9 dokumentu, to je strana 12 ili 13.

10 P: [na B/H/S-u] Gospodine Dujkoviću, malo imamo problema sa tehnikom i
11 sa mojim nepreciznim određivanjem stranica. Po pravilniku iz decembra 1997.,
12 da li možete da nam kažete, ovde vidite imena uprava, ukoliko možete da se
13 setite, kada nam kažete ime uprave da kažete i ko je bio na njenom čelu.

14 O: Da, ovde u Članu 13 navedene su organizacione jedinice u sedištu
15 Ministarstva, redosledom: pod broj 1 Uprava kriminalističke policije,
16 rukovodio je Upravom kao načelnik general Dragan Ilić. Uprava policije,
17 rukovodio je general Obrad Stevanović, koji je ujedno bio i pomoćnik
18 ministra. Uprava saobraćajne policije, general Dragiša Dinić. Operativni
19 centar, pukovnik Milivoje Marković.

20 P: Samo malo sporije.

21 O: Uprava pogranične policije za strance i upravne poslove, rukovodio
22 sam ja kao zamenik načelnika uprave.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Uprava protivpožarne policije, general Spasić, nisam siguran kako mu je ime.
2 Uprava za analitiku, pukovnik Slobodan Krstić, ako se ne varam. Uprava za
3 informatiku, pukovnik Dragan Anucović; Anucojić, sa slovom J. Uprava za vezu,
4 čini mi se da je bio Joksić, ne znam mu... nisam ni siguran da li sam dobro
5 rekao prezime, ali je slično Joksić ili Joksović, ali ime ne mogu da se
6 setim. Uprava za zajedničke poslove ministarstva, Gojko Todorović, i Uprava
7 za poslove ishrane i smeštaja, Popović, ne znam ime. I to su uglavnom bili
8 pukovnici. Kada god nisam rekao general, to su uglavnom bili pukovnici po
9 činu.

10 P: Sada bih molio da se na ekran stave Članovi 6 u oba dokumenta,
11 mislim da je stranica 8 bila na prvom. Vi imate pred sobom član 6, je l'
12 tako?

13 O: Ja.

14 P: Na osnovu ovlašćenja iz Člana 6 iz pravilnika, koje su još
15 organizacione jedinice bile formirane u okviru resora javne bezbednosti?

16 O: Ovde piše da pored organizacionih jedinica utvrđenih ovim
17 pravilnikom, za obavljane ovih poslova iz Člana 2 - u tom Članu 2 se navode
18 ove organizacione jedinice koje smo dosad pominjali - obrazuju se i posebne i
19 specijalne jedinice policije, operativne grupe ili druge posebne jedinice.
20 Tako ovde piše.

21 P: I u vremenu o kome govorimo, koje su organizacione jedinice
22 formirane na osnovu ovog Člana 6, da li se sećate?

23 O: Znam sigurno da, za dve, to je specijalna antiteroristička
24 jedinica, kako smo je mi zvali skraćeno SAJ, i helikopterska jedinica.

25
26
27
28
29
30

1 Za ostale ne mogu da se setim da li su postojale, mislim da nisu.

2 P: Sam redosled uprava kako su one nabrojane u Članu 13, o čemu
3 govori?

4 O: Pa, redosled uglavnom prati neku, neki redosled koji je možda nekim
5 drugim, recimo, zakonskim aktom utvrđen, gde se, naravno, uvek na prvo mesto
6 stavljaju problemi koji imaju najveće posledice, kao što su, recimo, teška
7 krivična dela, pa zatim, posle toga obično dolaze problemi vezano za javni
8 red i mir, bezbednost saobraćaja, itd. I otprilike to je bio i kriterijum po
9 kojem su ređane i ove ovde organizacione jedinice, a i to je bila neka
10 njihova međusobna, da kažem, ovaj, rang... nije, nije bio rang, isti rang svih
11 tih organizacionih jedinica, u pogledu, recimo, plata zaposlenih ili činova,
12 itd. Videli ste ovde da neki činovi, neki načelnici su pukovnici i nisu mogli
13 da imaju veći čin, a neki su mogli da imaju veći čin zato što su njihove
14 uprave bile, imale su složeniju problematiku i imali su i... obično i više
15 zaposlenih, i tako. Dakle, one su, na osnovu ovoga što sam rekao, logično
16 poređane po značaju, po problematici, po složenosti.

17 P: Meni ste odgovorili, ali pitao bih Vas i da li je bilo razlike i u
18 platama?

19 O: Da, bilo je razlike u platama.

20 P: E sada bismo malo otišli sa ovih statusnih pitanja. Bili ste u
21 sedištu Ministarstva. Dok ste boravili u sedištu, da li ste ikada čuli ili
22 videli ili znali za postojanje plana za progon Albanaca sa Kosova i Metohije
23 tokom 1998. i 1999. godine?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, nisam znao. Ne da nisam znao, mislim da takav plan nije ni
2 postojao. Ne, ne mogu da... da verujem da je postojao.

3 P: Da li je Vama bilo ko i bilo kada naložio da se na granici prema
4 Albaniji i Makedoniji oduzimaju lična dokumenta Albancima i da se ista
5 dokumenta uništavaju?

6 O: Ne.

7 P: Da li ste Vi ikada izdali takvu instrukciju prema SUP-ovima, ili
8 naložili stanicama pogranične policije da to čine?

9 O: Ne.

10 P: Da li se sećate da su Vlastimir Đorđević i Obrad Stevanović u leto
11 1998. godine, od kraja jula do oktobra, boravili na Kosovu i Metohiji?

12 O: Ja ne bih mogao da kažem tačno vreme od kada do kada su boravili,
13 poznato mi je da nisu bili redovno na kole... na kolegijumima, i znao sam da su
14 boravili tamo.

15 P: Da li Vam je poznato da je Obrad Stevanović bio na Kosovu i
16 Metohiji stalno tokom bombardovanja?

17 O: Tokom bombardovanja jako retko sam ga viđao -

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukić, gospodine Lukić,
19 radi se o jednom zaista jako sugestivnom pitanju, zar ne? Trebate postaviti
20 pitanje...

21 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Da li zna gdje je bio.

22 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] ...što zna, a ne da mu date jednu
23 verziju i onda... ne znam, u svakom slučaju to zvuči sugestivno.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

2 P: [na B/H/S-u] Gospodine Dujkoviću, ponovo ću da se vratim na Vašu
3 upravu. Uprava u kojoj ste radili se zvala Uprava pogranične policije za
4 strance i upravne poslove. Da bi ubrzali, da li se slažete da ju odsada
5 zovemo Uprava pogranične policije?

6 O: Ja se slažem.

7 P: Da li je Uprava pogranične policije u svom sastavu imala
8 organizacione jedinice na terenu?

9 O: Da, imala je stanice pogranične policije.

10 P: Ko je postavljao komandire stanica pogranične policije?

11 O: Komandire je postavljao načelnik resora na predlog načelnika Uprave
12 pogranične policije.

13 P: Ko je mogao da razreši komandire stanica pogranične policije?

14 O: Isto, načelnik resora po istoj proceduri.

15 P: Da li Vi znate na kojem radnom mestu se nalazio Sreten Lukić pre
16 upućivanja na Kosovo i Metohiju, u junu 1998. godine?

17 O: Znam, nalazio se na mestu pomoćnika načelnika SUP-a Beograd.

18 P: Sada bih molio -

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ja sam shvatio da je šef resora
20 Đorđević, da li je to tačno?

21 SVEDOK: Resora javne bezbednosti, izvinjavam se.

22 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ne, samo da razjasnimo. Zvuči čudno
23 da bi on imenovao svakog komandira policijske stanice, ali to je zapravo i
24 bila situacija.

25

26

27

28

29

30

1 Đorđević je te ljude postavljao i smjenjivao, da li je to to što želite reći?

2 SVEDOK: Časni Sude, to je tačno, ali je uvek to rađeno na predlog
3 načelnika uprave, koji je praktično o tome vodio glavnu reč, a načelnik
4 resora je samo donosio rešenje.

5 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

6 Gospodine Lukić?

7 G. LUKIĆ:

8 P: Sada bih molio da se u ovom dokumentu koji je već na ekranu, 6D1305
9 i P1072, u 6D1305 na stranici 14 ima paragraf 2, a u P1072 na stranici 20,
10 paragraf 2. Radi se o Članu 18. Sledeća, strana 16, 6D1305.

11 Da li se u paragrafu 2 - ili u stavu 2, kako mi kažemo - vidi
12 organizacija Uprave pogranične policije u sedištu, dakle, odeljenja i stanice
13 pogranične policije?

14 O: Da.

15 P: Molim Vas da nam objasnite organizaciju Uprave pogranične policije.

16 O: Prema ovom Članu 18, u drugom stavu, stoji da ova Uprava u svom
17 sastavu ima tri odeljenja: odeljenje za pogranične poslove, odeljenje za
18 strance i putne isprave, to je jedno odeljenje, i odeljenje za upravne
19 poslove. Dalje se ovde razrađuje da odeljenje za pogranične poslove, koja je..
20 koje je, dakle, u sastavu uprave, ima odseke, a jedan od tih odseka, koji se
21 zove odsek za pogranične poslove i posebne vidove međunarodnog saobraćaja..

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pardon, posle toga odseka se nabrajaju stanice pogranične policije koje, ja
2 sam pogrešno protumačio, one nisu u sastavu ovoga odseka, nego su one
3 direktno vezane za odeljenje za pogranične poslove koje je u sastavu Uprave.
4 Dakle, ove stanice su praktično isto organizacione jedinice kao i ovi odseci
5 u sastavu odeljenja za pogranične poslove.

6 P: Da li ovde vidimo izuzetak u odnosu na ostale uprave u sedištu
7 Ministarstva?

8 O: Pa, ovde bi mogao da bude izuzetak što ostale uprave nemaju
9 teritorijalne organizacione jedinice, nego samo imaju organizacione jedinice
10 u sedištu, a praktično celokupna problematika na terenu, ostala, osim
11 kontrole prelaženja državne granice, je u nadležnosti teritorijalnih
12 organizacionih jedinica Ministarstva.

13 P: Dakle, šta ova Uprava, preko stanica pogranične policije,
14 neposredno obavlja na terenu?

15 O: Ova Uprava preko ovih stanica obavlja deo poslova iz nadležnosti
16 pogranične problematike, i to samo one poslove koji se odnose na kontrolu
17 prelaženja državne granice, logično, preko graničnih prelaza.

18 P: Da li je Vama poznato koje su stanice pogranične policije bile na
19 Kosovu i Metohiji 1998. i 1999. godine, i koje granične prelaze su držali?

20 O: Da, poznato mi je. Imali smo stanicu pogranične policije koja se
21 zvala "Đeneral Janković", i ona je pokrivala dva granična prelaza, drumski
22 granični prelaz "Đeneral Janković" i železnički granični prelaz, takođe
23 "Kačanik" ili "Đeneral Janković". Druga stanica pogranične policije se zvala
24 Globočica, i ona je pokrivala samo jedan granični prelaza, "Globočica". Sva
25 tri ova granična prelaza su se nalazila između Savezne Republike Jugoslavije
26 i Makedonije.

27
28
29
30

1 Imamo još prema Albaniji dve stanice pogranične policije: "Vrbnica",
2 koja je pokrivala istoimeni granični prelaz, i "Ćafa Prušit", takođe se zvao
3 i granični prelaz takav, tako. Dakle, imali su samo po jedan granični prelaz
4 i sledeća stanica je bila na aerodromu Priština, koja je pokrivala samo taj
5 granični prelaz, aerodromski granični prelaz Priština. Pet stanica.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukić, ne znam da li je to
7 važno ili ne, ali ja ne shvaćam kome odgovaraju te stanice pogranične
8 policije u upravi u Beogradu. Rekli ste nam, odnosno svjedok nam je rekao, da
9 su tu bila tri odsjeka, ali nijedan od njih nije imao ime koje bi, barem
10 naizgled, uključivalo i stanice pogranične policije. Dakle, kome su one bile
11 odgovorne, da li je to bilo nekoj osobi ili nekom od odjeljenja unutar Uprave
12 za pograničnu policiju u Beogradu?

13 G. LUKIĆ: Čuli ste šta časnog sudiju Bonomyja zanima, pa možete li da
14 nam date odgovor na ovo pitanje?

15 O: Da, mogu, časni Sude. Ove stanice pogranične policije su se
16 nalazile u sastavu odeljenja za pogranične poslove, to je jedno od tri
17 odeljenja u sastavu Uprave, i oni su neposredno, praktično komandiri ovih
18 stanica su neposredno odgovarali načelniku odeljenja.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Sada ste odgovorili, ali na
20 engleskom transkriptu to nije stajalo tako, ali sad je sve razjašnjeno. Hvala
21 Vam.

22 Gospodine Lukić?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LUKIĆ: Samo još jedno razjašnjenje. Rekli ste na aerodromu Priština
2 postojala je stanica pogranične policije. Da li je između, recimo, aerodroma
3 Priština i aerodroma Niš bilo ikakvih razlika?

4 O: Ne, nije bilo razlika. Tamo smo takođe imali stanicu pogranične
5 policije koja je bila zadužena za taj granični prelaz i ona je bila u sastavu
6 odeljenja Uprave.

7 P: Niš se nalazi van Kosova i Metohije, ali u blizini Prištine, je li
8 tako?

9 O: Pa da.

10 P: Ko je obezbeđivao opremu za rad stanica pogranične policije?

11 O: Obezbeđivalo je Ministarstvo unutrašnjih poslova. Praktično se to
12 najčešće radilo na predlog uprave na osnovu zahteva sa terena, a realizovala
13 je logistička uprava za zajedničke poslove.

14 P: Ko je određivao težišne zadatke stanica pogranične policije za rad
15 na državnoj granici?

16 O: Određivalo je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava
17 pogranične policije.

18 P: Da li biste mogli -

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukiću, nedostaje deo
20 odgovora, ukoliko biste mogli to da razjasnite.

21 G. LUKIĆ:

22 P: Molim Vas ponovo da nam date odgovor na pitanje ko je određivao
23 težišne zadatke stanica pogranične policije za rad na državnoj granici.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Težišne zadatke je određivalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, a u
2 okviru Ministarstva logično da je tu najveću odgovornost imala Uprava
3 pogranične policije.

4 P: Da li su stanice pogranične policije pravile svoje planove rada?

5 O: Da, svaka stanica pogranične policije je imala svoj plan rada koji
6 je morao da uvažava i te težišne zadatke i pravce delovanja koji su, koje je
7 utvrdilo Ministarstvo.

8 P: Kako je išlo odobravanje planova stanica pogranične policije?
9 Objasnite nam, da li je svaki plan odobran ili je samo ukazivano ako nešto
10 nije dobro?

11 O: Plan nije posebno odobran, svaki komandir je imao obavezu da
12 sačini plan i da ga dostavi Upravi pogranične policije u sedištu
13 Ministarstva, a Uprava, odnosno, ljudi odgovorni u Upravi za tu problematiku,
14 ukoliko imaju određenih sugestija, oni su mogli da zahtevaju od komandira
15 stanice da on taj svoj plan dopuni.

16 P: Da li uprava za strance pravi svoje planove?

17 O: Mislite, Uprava pogranične policije?

18 P: Uprava pogranične policije, pardon.

19 O: Da, i Uprava ima svoj plan koji takođe sačinjava na osnovu težišnih
20 zadataka dobijenih od ministra, od Ministarstva.

21 P: Ko odobrava planove rada Uprave pogranične policije?

22 O: Na isti način, načelnik resora, kao... kao i ovde.

23 P: Ko daje instrukcije za postupanje stanica pogranične policije?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Neposredne instrukcije daje Uprava pogranične policije, odnosno,
2 načelnik ovoga pominjanog odelenja pogranične policije, u sastavu... koje je u
3 sastavu Uprave.

4 P: Da li instrukcije ili zahteve za rad stanica pogranične policije
5 mogu da daju i druge uprave?

6 O: Druge uprave ne mogu da daju instrukcije, ali mogu da imaju
7 određene zahteve operativne prirode, i stanice bi mogle da postupaju čak i
8 neposredno na osnovu njihovih zahteva, a ukoliko imaju potrebe da deluju
9 instruktivno prema ovim stanicama, onda je to obično rađeno u koordinaciji sa
10 Upravom pogranične policije. Takve potrebe su ispostavljanje...ispostavljane
11 praktično preko Uprave pogranične policije.

12 P: Da li ministar može da daje instrukcije za rad po Vašoj liniji
13 rada?

14 O: Može, normalno, ministar može.

15 P: Kakve izveštaje podnose stanice pogranične policije?

16 O: Pa, stanice pogranične policije podnose izveštaje koji mogu da
17 budu, zavisno od vrste događaja i problematike, sitne prirode, a mogu da budu
18 i periodični izveštaji, recimo mesečni ili godišnji.

19 P: I kome stanice pogranične policije podnose izveštaje?

20 O: Upravi pogranične policije.

21 P: Da li je štab MUP-a na Kosovu i Metohiji, ili neko iz štaba MUP-a,
22 mogao nešto da naloži stanicama pogranične policije?

23 O: Pa, ne bi mogao da naloži, ne bi bilo uputno da naloži bez znanja
24 Uprave pogranične policije.

25 P: Na nivou Ministarstva, kako se vrši komunikacija sa nivoa stanica
26 pogranične policije?

27

28

29

30

- 1 O: Mislite, između stanica i Ministarstva?
- 2 P: Da.
- 3 O: Komunikacija?
- 4 P: Da.
- 5 O: Postoji više načina komuniciranja, putem telefonske veze, putem
6 teleprinterske ili putem depeša koje se upućuju Ministarstvu ili putem
7 pisanih izveštaja koji se šalju putem kurira.
- 8 P: Nakon početka bombardovanja, da li ste bili u mogućnosti da
9 koristite sve ove vidove komunikacije?
- 10 O: Pa, nakon bombardovanja komunikacija je bila jako otežana i,
11 zavisno od toga kako su ispoljavana dejstva snaga NATO pakta, dolazilo je
12 određenih prekida između... Uglavnom su ti prekidi bili restriktivne prirode,
13 odnosno, pojedini načini komuniciranja su bili nemogući. Koristili smo
14 telefonske veze ili smo čak pozajmljivali ponekad neke veze, telefonske veze
15 od nekih drugih naj... obližnjih ustanova ili privatnih lica; uglavnom, bilo je
16 veoma otežano.
- 17 P: Da li se sećate da li ste uopšte mogli da ostvarite, recimo
18 telefonsku vezu sa graničnim prelazima, ili ste to ostvarivali preko nekih
19 drugih organizacionih jedinica?
- 20 O: Pa, uglavnom smo mi direktno sa prelazima, i to opet nije bila ista
21 situacija, s obzirom da ima puno graničnih prelaza u Srbiji i puno
22 policijskih stanica, sa nekima je ta veza bila bolja, sa nekima je bila
23 otežana.
- 24 P: A sa graničnim prelazima na Kosovu, recimo?
- 25 O: Sa graničnim prelazima na Kosovu, koliko ja znam, moglo se
26 komunicirati telefonom, a kasnije su i te veze uglavnom kidane. Dobijali smo
27 i neke, ako se ne varam, kratke... mogli smo da dobijemo neke kratke
28 informacije sa što manje teksta, da se ne bi opterećivao sistem koji je
29 omogućavao tu vezu.
- 30

1 Ali meni nije poznato, nisu mi poznate tehničke karakteristike tog načina
2 komuniciranja, jer mi smo obično poruku napisali i preda...predali je nadležnoj
3 službi, službi veze koja je imala zadatak da to na neki način prenese.

4 P: /Nečujno/ ...šenju svojih poslova na državnoj granici, koje propise
5 su primenjivale stanice pogranične policije?

6 O: Pa, stanice pogranične policije su primenjivale praktično sve
7 propise iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova ali, s obzirom na
8 svoj položaj i svoje zadatke, prvenstveno su primenjivale propise koji su se
9 odnosili na problematiku prelaženja državne granice i kretanje na graničnim
10 prelazima, problematiku stranaca i problematiku putnih isprava. To su...
11 postojala su tri savezna zakona. Jedan se zvao Zakon o prelaženju državne
12 granice i kretanju u graničnom pojasu, drugi zakon se zvao Zakon o kretanju i
13 boravku stranaca, treći se zvao Zakon o putnim ispravama državljana Savezne
14 Republike Jugoslavije, odnosno SFRJ. To su zakoni koji su doneti još od
15 strane prethodne Jugoslavije i oni su i dan-danas čak na snazi i po njima se
16 neposredno radi, postupa, a osim tih propisa, oni su kao organizaciona
17 jedinica Ministarstva i kao policajci primenjivali sve druge propise iz
18 delokruga Ministarstva unutrašnjih poslova, i uglavnom se radi o republičkim
19 propisima pretežno, kao što su, recimo, propisi o bezbednosti saobraćaja, o
20 javnom redu i miru ukoliko bi se takvi problemi pojavili, krivično-pravne
21 propise ukoliko se radi o problematici o krivičnim delima, itd.

22 Praktično su one, iako imaju naziv pogranične policije, u pogledu
23 postupanja bile na neki način univerzalne organizacione jedinice, jer su
24 morale da deluju i postupaju uvek kada je u izgledu ili se dogodi krivično
25 delo ili prekršaj.

26 P: Kakva su Vaša saznanja, da li su u toku bombardovanja kontrolisani
27 dokumenti prilikom prelaska granice na graničnim prelazima na Kosovu i
28 Metohiji?

29 O: Pa, moja saznanja su da su ti dokumenti redovno kontrolisani do
30 određenog trenutka,

1 kada je među tim licima veliki broj njih nije ni imao nikakve isprave.
2 Uglavnom je ta... ta situacija imala veze sa situacijom na terenu, u direktnoj
3 vezi je bila sa... sa pogoršanjem situacije usled tih ratnih dejstava koja su
4 se događala, i ta lica su uglavnom, po njihovom ponašanju, po izgledu i po
5 svemu, ličila na lica čija je bezbednost ugrožena i na taj način su želeli da
6 potraže spas na nekom drugom mestu i došlo je do pritiska na granične
7 prelaze. To su uglavnom granični prelazi prema Makedoniji i prema Albaniji.

8 P: Da li znate koliko policajaca obično ima na graničnom prelazu u
9 jednoj smeni? Kada to kažem, na graničnim prelazima na Kosovu i Metohiji.

10 O: Pa, na Kosovu i Metohiji, obzirom na problematiku, u jednoj smeni
11 može da bude od četiri do sedam-osam policajaca, zavisno od graničnog
12 prelaza.

13 P: I šta je posao pripadnika stanice pogranične policije na graničnom
14 prelazu?

15 O: Njihov osnovni posao je da vrše kontrolu prelaženja državne
16 granice, odnosno, kontrolu putnih isprava svih lica koja prelaze državnu
17 granicu, da vrše kontrolu prenošenja određenih predmeta koji su propisima u
18 nadležnosti Ministarstva, kao što su oružje, municija, štampane stvari, s tim
19 da su te poslove uvek morali da rade u saradnji, u koordinaciji sa službom
20 carine, pošto je i služba carine imala i svoje nadležnosti u pogledu tih
21 predmeta kao robe, a drugi važan zadatak im je bio da, samostalno ili u
22 saradnji sa carinom, sprečavaju prenošenje preko državne granice zabranjenih
23 predmeta, recimo ilegalno prenošenje oružja, municije, narkotičkih sredstava,
24 droga, i nekih drugih predmeta čije je prenošenje zabranjeno. Dakle, to su
25 predmeti koji se uvek mogu dovesti sa krivičnim delom, kao predmeti krivičnog
26 dela, i imali su zadatak da kontrolišu kretanje i zadržavanje lica na
27 području graničnog prelaza i, logično, da obezbeđuju sami sebe, odnosno taj
28 objekat, i celo područje prelaza.

29
30

1 P: Ja nisam najavio i neću ni koristiti, ali samo radi reference,
2 pod brojem 3D1122 nalazi se Zakon o prelaženju državne granice i kretanju u
3 graničnom pojasu. I sad ću na osnovu toga zakona da Vas pitam, nemamo to u
4 svojim dokumentima, pitaću Vas -

5 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukiću, ovaj dokument još
6 uvek nije usvojen u spis, ali ako je u pitanju zakon, onda bi trebalo da
7 postoji dogovor u vezi s tim. Možda gospodin Višnjić ima odgovor?

8 G. VIŠNJIĆ: Časni Sude, imam odgovor, upravo sam dobio informaciju da
9 je prevod ovog dokumenta završen i da će danas biti ubačen u *e-court*, i onda
10 ćemo podnesti podnesak, kao što je i trebalo da uradimo vezano za taj
11 dokument.

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

13 Gospodine Lukiću, imate reč.

14 G. LUKIĆ:

15 P: Gospodine Dujkoviću, koji je osnovni dokument za prelaz državne
16 granice?

17 O: Osnovni dokument je putna isprava.

18 P: Da li lična karta može da se koristi za prelazak državne granice?

19 O: Može samo ukoliko imamo takav sporazum sa susednom državom.

20 P: Da li je u 1999. godini postojao sporazum između Savezne Republike
21 Jugoslavije, sa jedne strane, i Makedonije ili Albanije, sa druge strane, o
22 mogućnosti prelaska državne granice sa ličnom kartom?

23 O: Ne.

24 P: Ukratko samo, šta je vizni sistem?

25

26

27

28

29

30

1 O: Vizni sistem, to je sistem izdavanja odobrenja od strane države, da
2 lice koje poseduje važeću putnu ispravu može da je koristi za ulazak na
3 teritoriju određene države, ili izlazak. Praktično je to dozvola licu da može
4 - i pored toga što ima važeću putnu ispravu - da može ipak da stupi na
5 teritoriju određene države ili da iz nje izađe. To je klauzula, najčešće,
6 koja se unosi u putnu ispravu. Izuzetno može da se izda i na posebnom papiru.

7 P: Mi smo rekli da nećemo, ne možemo da koristimo ovaj dokazni predmet
8 3D1122, ali samo kao referencu za sledeće pitanje, ja ću da navedem Član 67,
9 a Vas ću da pitam, da li se na graničnim prelazima vode evidencije?

10 O: Da, na graničnim prelazima se vode evidencije u vezi sa
11 problematikom i u vezi sa time šta se dešava i šta se radi na tom graničnom
12 prelazu, od strane radnika policije.

13 P: Možete li da nam nabrojite neke od ovih evidencija koje se vode na
14 graničnim prelazima od strane policije?

15 O: Pa mogu. Recimo, vode se na svim graničnim prelazima evidencije o
16 broju lica koja prelaze državnu granicu na ulasku i izlasku iz zemlje,
17 posebno za strane državljane, posebno za domaće državljane. Vode se, recimo,
18 evidencije o izdatim tim vizama koje se izdaju na graničnim prelazima, ili
19 turističkim propusnicama, o preduzetim merama prema licima koja prelaze
20 državnu granicu, praktično o primeni ovlašćenja policijskih, ukoliko ih je
21 bilo, o oduzetim predmetima, a kao jedan... jedna, ovaj, važna vrsta evidencije
22 je bilten dnevnih događaja, gde se hronološki upisuju svi događaji ukratko,
23 hronološki i vremenski, onako kada i kako su se dogodili, i šta je povodom
24 tih događaja preduzeto.

25 P: Hvala Vam. Sada ću ja nešto da Vas pitam o predstavnicima KVM-a.
26 Kakav je bio odnos prema predstavnicima KVM-a?

27 O: KVM je Kosovska verifikaciona misija. To su bili predstavnici,
28 strani predstavnici OEBS-a, sa kojima je Savezna Republika Jugoslavija, koji
29 su boravili na osnovu sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i OEBS-a,

30

1 i oni su na osnovu tog sporazuma imali diplomatski status, i takav je morao da bude i odnos
2 svih organa prema toj kategoriji lica, dakle, u skladu sa međunarodnim propisima koji
3 regulišu položaj ovih lica, s tim da bih mogao da naglasim da baš specijalno u odnosu na ova
4 lica je posebno skretana pažnja na terenu ljudima da, i pored toga što se to podrazumeva, da
5 ipak se obrati posebna pažnja na ovu kategoriju lica, u smislu povećane predusretljivosti u
6 odnosu na ova lica, da im se izlazi u susret u svakom pogledu i mimo nekih standardnih
7 protokola. To bi, ovako, bilo najkraće, odnos prema njima.

8 P: Hvala Vam. Kako su predstavnici KVM-a dokazivali svoj status?

9 O: Oni su svoj status na terenu dokazivali ličnom, diplomatskom ličnom kartom koju
10 su dobijali od Ministarstva spoljnih poslova, a ona je opet izdavana na osnovu putne isprave
11 i diplomatske vize koja... sa kojom su ta lica doputovala i koja... koje su također mogli da
12 poseduju i najčešće jesu posedovali te putne isprave, ali je dovoljna bila i ta lična karta.

13 P: U čijoj je nadležnosti izdavanje viza i ličnih karata za pripadnike KVM-a?

14 O: Ministarstva spoljnih poslova.

15 P: Šta je bio posao policije?

16 O: Mislite, na graničnim prelazima ili u unutrašnjosti zemlje?

17 P: I na graničnim prelazima i u unutrašnjosti zemlje.

18 O: U odnosu na ova lica?

19 P: U odnosu na ova lica.

20 O: Na graničnim -

21 P: I na njihova dokumenta mislim, prevashodno.

22 O: Da, da. Na graničnim prelazima policija je jedino mogla da vrši kontrolu uvidom u
23 ta dokumenta i u vize, je li, koje su unete u putne isprave. Prema ovoj kategoriji lica,
24 nosilaca ovakvih isprava, inače policija nema nadležnosti da unosi neke druge klauzule u
25 smislu viza ili bilo čega drugog ili da preduzima neke mere prema njima, osim da izvrši
26 kontrolu i da overi prelazak državne granice, pečatom o prelaženju državne granice.

27 P: A šta je bio posao carinske službe, da li Vam je poznato?

28 O: Carinska služba je generalno nadležna za kontrolu
29 prenošenja stvari i roba preko granične linije,

30

1 i u odnosu na njih poznato mi je toliko da su i oni bili dužni da se
2 pridržavaju međunarodnih propisa prema ovim licima, ali ne bih baš znao
3 detaljno da kažem koja su njihova prava u pogledu prenošenja robe, predmeta.
4 Ne znam tačno da navedem koji predmeti, recimo, za koje predmete su oni
5 oslobođeni od obaveze da plaćaju carinu, mada su imali i takvih privilegija,
6 to mi je poznato, a sam odnos carinika kao državnih službenika bio je
7 praktično isti kao i policajaca.

8 P: Rekli ste nam da ste bili obaveštavani sa graničnih prelaza. Da li
9 ste bili nekada obavešteni o slučajevima maltretiranja građana koji prelaze
10 državnu granicu?

11 O: Možda je bilo pojedinačnih predstavki od strane nekih građana na
12 rad policajaca, ali ne bih znao tačno da navedem konkretan slučaj. Moguće je
13 da je bilo nedoličnog ponašanja, ali to, u svakom slučaju, ne bi bila
14 situacija koja bi mogla da bude dozvoljena, nego su se preduzimale mere
15 povodom takvih predstavki i prema takvim policajcima.

16 P: Da li je ikada izdata instrukcija da se neko maltretira na
17 graničnom prelazu?

18 O: Pa, takva instrukcija ne bi mogla da se izda, jer bio bi
19 protivzakonit akt već u trenutku izdavanja.

20 P: Kakve su instrukcije izdavane u to vreme, da li se sećate?

21 O: U to vreme su instrukcije izdavane uglavnom u pogledu povećane
22 budnosti policajaca, pojačane kontrole lica koja prelaze granicu u smislu
23 sprečavanja prenošenja prvenstveno oružja, ilegalnog ulaska lica sa
24 raznoraznim namerama i motivima, a u odnosu - rekao sam malopre - na pojedine
25 kategorije kao što su članovi verifikacionih misija, instrukcije su bile da
26 policajci krajnje profesionalno obavljaju svoje poslove i da imaju krajnje
27 profesionalni odnos prema njima, kao i prema svima, uostalom.

28 P: Govorimo o civilima. Kada su ljudi počeli da odlaze sa Kosova i
29 Metohije, da li se sećate?

30

1 O: Pa, ako mislite na neke povećane migracije stanovništva, uglavnom
2 tih 1990-ih godina bila je dosta izražena pojava više nego ranijih... u ranijem
3 periodu da pojedine kategorije lica iz raznoraznih razloga odlaze legalno, a
4 bilo je i slučajeva ilegalnog odlazanja u... pretežno u zapadnoevropske zemlje.

5 P: A sada u 1999. godini? Kada dolazi do masovnih pokretanja
6 stanovništva?

7 O: U 1999. godini?

8 P: Da.

9 O: Pa, osim ovih slučajeva o kojima smo već govorili kada je došlo do
10 enormno velikog -

11 P: Interesuje me kada je počelo, da li se sećate?

12 O: Datumski?

13 P: Ili vezano za događaje, kako god. Pre bombardovanja, nakon
14 bombardovanja?

15 O: Nakon bombardovanja ubrzo, nekoliko dana, čini mi se posle toga da
16 su počeli ljudi u velikom broju da prelaze državnu granicu, i da je kasnije
17 došlo do eskalacije, odnosno, do začepljenja graničnih prelaza i do neke
18 vrste krizne situacije na prelazu, je l'.

19 P: Bojim se da ćemo morati da prekinemo sada.

20 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Izvinjavam se, upravo sam hteo da
21 Vas pitam da li je pravi trenutak za pauzu. Dakle sada ćemo poći na pauzu.
22 Gospodine Dujkoviću, sada moramo na pauzu od pola sata. Molim Vas da u
23 međuvremenu napustite sudnicu sa poslužiteljem, a nastavićemo u deset do
24 jedan.

25 [Svedok izlazi iz sudnice]

26

27

28

29

30

1 ... Početak pauze u 12.19h
2 ... Nastavak u 12.51h
3 [Svedok pristupa svedočenju]
4 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.
5 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukić, molim Vas,
6 nastavite.
7 G. LUKIĆ:
8 P: Možemo da nastavimo?
9 O: Možemo.
10 P: Govorili smo o odlasku civila, pre pauze. Da li su stanice
11 pogranične policije vodile evidenciju o tome i dostavljale izveštaje,
12 hronološki i statistički?
13 O: Stanice policije su, u vezi sa licima koja prelaze državnu granicu,
14 vodile evidencije u vidu statističkih pokazatelja, upisivao se broj lica koja
15 pređu državnu granicu, i to po strukturi u odnosu na državljanstvo, državnu
16 pripadnost. Praktično su se delili na domaće i strane državljane, nismo
17 vodili, odnosno, oni nisu vodili posebnu evidenciju po poreklu, odnosno, po
18 vrsti države iz koje ta lica dolaze, a poimenično nisu... nisu vodili, ovaj,
19 nikakvu evidenciju u vidu spiskova.
20 P: Nakon početka bombardovanja i velikog broja ljudi koji izlaze sa
21 Kosova i Metohije, da li je mogla da se vrši redovna kontrola, znači, pregled
22 isprava i sve što uz to ide?
23 O: U vreme kada je došlo do zagušenja graničnih prelaza, vezano za
24 situaciju o kojoj sam malopre pričao, kada je veliki broj ljudi, žena i dece
25 sa praktično neregularnim ispravama došlo na granicu, u jednom trenutku, po
26 mojim saznanjima kontrola nije mogla da se obavi svih tih lica.
27
28
29
30

1 Mnoga od njih nisu ni imale isprave tako da su i omogućeno jednostavno iz
2 humanitarnih razloga da ta lica pređu na susednu teritoriju. Pri tome... to
3 nije naravno bilo moguće u kratkom vremenskom periodu, jer ipak, radi se o
4 dosta, ovaj, suženom prolazu samim... samom konfiguracijom graničnog prelaza i
5 te putne komunikacije. Izvinjavam se, a po mojim saznanjima na susednoj
6 teritoriji nije bila potpuno ista situacija kao na našoj, vezano za režim
7 kontrole. Koliko ja imam saznanja, na susednoj teritoriji je ta kontrola bila
8 nešto malo, da kažem rigoroznija, u smislu zadržavanja lica. Moguće je i da
9 su oni možda pravili i spiskove tih lica koja prelaze granicu, ili neke druge
10 radnje da su preduzimali.

11 P: Kažete na susednoj teritoriji?

12 O: Misli se na...na...na teritoriju susedne države, i mislim na rad organa
13 pogranične policije susedne države.

14 P: Na koje države mislite?

15 O: Mislim na - u konkretnom slučaju, kada su u pitanju ovi granični
16 prelazi na Kosovo - mislim na državu Makedoniju i Albaniju.

17 P: Da li su Vam poznati primeri prelaženja državne granice mimo
18 graničnih prelaza ili bez posedovanja putnih isprava u skorijoj istoriji, a
19 što nije vezano za Kosovo i Metohiju?

20 O: Pa, poznati su mi primeri u nekim posebnim okolnostima, čak i po
21 zakonu važećem o državnoj granici može se omogućiti prelaženje lica i mimo
22 graničnih prelaza u slučaju nekih elementarnih nepogoda ili nekih drugih
23 zbivanja na toj susednoj teritoriji vezano, recimo, za neke ratne sukobe ili
24 neke unutrašnje nemire gde... gde je ugrožena bezbednost civila.

25

26

27

28

29

30

1 I poznati su mi takvi slučajevi na granici prema - u skorijoj istoriji, je li
2 - na granici prema Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kada je na sličan način
3 veliki broj lica prešao na teritoriju Srbije, isto takođe bez kontrole, zato
4 što nije kontrola ni bila moguća jer ta lica nisu posedovala, u većini
5 slučajeva, nikakve isprave, ili su možda posedovali neke isprave ili papire
6 koji nisu, strogo gledano, validne za prelaženje državne granice. Radi se o
7 izbeglicama, prognanim licima, proteranim, ne znam na kakve sve, ovaj, pod
8 kakvim sve okolnostima, ali uglavnom su to lica koja su sa teritorije
9 Hrvatske i Bosne i Hercegovine prelazili na našu teritoriju. I radilo se,
10 takođe, o veoma velikom broju lica, čak na nekoliko desetina hiljada takvih
11 lica, možda čak i oko 100.000 i više, i to je bilo u nekoliko navrata, u
12 nekoliko navrata, vezano za teritoriju Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U
13 nešto daljoj prošlosti poznati su mi slučajevi iz mog iskustva prema državi
14 Rumuniji, u vreme previranja koja su se tamo dešavala vezano za -

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Lukić, zašto je ovo
16 relevantno? U ovom času uopće ne znam da li svjedok nama govori da je
17 postojala mogućnost da se prijeđe granica u Makedoniju i Albaniju na mjestima
18 koja nisu bila zvanični granični prijelazi, ali ja znam više o Hrvatskoj i
19 Bosni, i sad ću saznati još nešto i o Rumunjskoj. Kako je to relevantno za
20 nas?

21 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Pokušavam to objasniti, objasniti Balkan.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] U redu, to je na Vama da odlučite,
2 ako mislite da će nam to pomoći.

3 G. LUKIĆ: /Nečujno/ ...za Rumuniju u nekoliko rečenica.

4 O: Pa, pod sličnim okolnostima su prelazila lica sa teritorije
5 Rumunije i preko graničnih prelaza i mimo graničnih prelaza na našu
6 teritoriju, vezano za događaje u Rumuniji, kada je došlo do pada režima
7 Ceausescuog i, ako mi je dozvoljeno da dovršim misao, bila je i jedna takva
8 situacija nešto ranije, prema Mađarskoj 1956. godine.

9 P: Hvala Vam. Čuli smo i šta interesuje časnog sudiju Bonomyja. Da li
10 su ljudi u Albaniju i Makedoniju prelazili preko graničnih prelaza, koliko
11 Vam je poznato, ili i van graničnih prelaza?

12 O: Masovno nisu, mislim da nisu ni mogli da prelaze van graničnih
13 prelaza, jer je to bilo područje koje je bilo zaposednuto od strane naših
14 oružanih snaga baš u vreme tih događaja, tako da takvim licima ne bi ni bilo
15 preporučljivo da pokušaju mimo graničnog prelaza. Jedino bezbedno mesto da
16 pređu na susednu teritoriju bila je komunikacija do granice, javni put i sam
17 granični prelaz. Moguće je da je bilo prelazaka, ali da ja to ne znam.

18 P: Da li je Vama poznato da je nekada izdat nalog iz Vaše uprave ili
19 iz Ministarstva unutrašnjih poslova, za uništavanje ličnih dokumenata?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

1 O: Ne, takav nalog nije mogao da bude izdat, ne vidim ni svrhu tako...
2 takve radnje.

3 P: Kada kažete "ne vidim svrhu takve radnje", ja ću da Vas pitam da
4 nam objasnite koje vrste evidencija su se vodile za građane Srbije i
5 Jugoslavije.

6 O: Mislite na graničnim prelazima ili -

7 P: Ne, uopšte.

8 O: U Minist...

9 P: Status mesta.

10 O: U Ministar... uop... generalno?

11 P: Generalno.

12 O: U policiji ili generalno?

13 P: Generalno.

14 O: Pa, meni je poznato da svaki građanin je evidentiran na više mesta.

15 Od samog rođenja uvodi se u matičnu knjigu rođenih, koja se kod nas tako
16 zove, koja se vodi u dva primerka i čuva se odvojeno, po propisima čak i u
17 odvojenim zgradama, objektima. Postoje još slične evidencije i one se vode
18 takođe na mestu gde se vode matične knjige. To su evidencije umrlih i
19 venčanih lica, i knjige državljana, i to je u nadležnosti drugog
20 ministarstva, a ne Ministarstva unutrašnjih poslova; u nadležnosti takozvanih
21 matičnih službi, matičara, gde se to obavlja i gde se to evidentira, i u vezi
22 sa podacima iz tih evidencija licu se uvek može izdati izvod, uverenje o
23 tome, o tim činjenicama. A u Ministarstvu unutrašnjih poslova takođe se vode
24 evidencije u vezi sa tim statusnim stanjima građana, takođe od samog rođenja.

25

26

27

28

29

30

1 Čim se lice upiše u matičnu knjigu, matičar je dužan da dostavi izveštaj o
2 tome Ministarstvu unutrašnjih poslova. Ministarstvo unutrašnjih poslova na
3 osnovu toga određuje matični, jedinstveni matični broj građanina, jer je
4 Ministarstvo nadležno da utvrđuje jedinstveni matični broj i da ga određuje i
5 da vodi evidenciju o tome, i dostavlja taj drugi primerak matične knjige na
6 čuvanje Ministarstvu unutrašnjih poslova, a svako lice - ako posmatramo
7 situaciju od rođenja lica, je li - mora da bude prijavljeno i Ministarstvu
8 unutrašnjih poslova radi uvođenja u evidenciju prebivališta, radi uvođenja,
9 takoreći, lica u registar stanovništva. Na osnovu te činjenice ta... to lice,
10 odnosno... i kasnije kada postane punoletno može da ostvaruje neka svoja prava
11 i obaveze, kao što je, recimo, pravo na izdavanje lične karte i neka druga
12 prava vezano za prebivalište lica.

13 Postoje, ovaj - vezano opet za tu evidenciju o prebivalištu -
14 evidencija koja se kasnije formira. To je evidencija izdatih ličnih karata
15 svim licima koja po zakonu imaju pravo ili dužnost da poseduju ličnu kartu.
16 Moguće je da, ima tih evidencija praktično toliko da... i sve zbog toga da se
17 ni na koji način ne bi moglo desiti da neko lice se ne nađe u nekoj od tih
18 evidencija. Da se sačuvaju podaci o tome.

19 P: Sad, recimo, evidencija ličnih karata. Od čega se ona sastoji?

20 O: Evidencija ličnih karata se vodi na više različitih načina. Jedan
21 način je da se svako lice koje podnese zahtev za izdavanje lične karte uvodi
22 u registar knjigu, upis...upisuje se olovkom, rukom, sa podacima koji su tamo
23 propisima utvrđeni u toj evidenciji, a zatim se na osnovu podataka, na
24 osnovu... iz zahteva pismenog koji to lice podnosi, formira karton radi
25 odlaganja u ručnu kartoteku lica koja se vodi po prvom slovu prezimena,
26 abecednom ili azbučnom redu, i to se sve unosi na...na sistem za elektronsku
27 obradu i čuvanje podataka.

28
29
30

1 Praktično postoje tri oblika evidentiranja takvih situacija.

2 P: Pomenuli ste jedinstveni matični broj. O tome nismo razgovarali,
3 ali da li znate šta se vidi iz ovog broja?

4 O: Iz tog broja se -

5 P: I koliko cifara on ima?

6 O: Da, taj broj ima 13 cifara, iz njega se vidi starost tog lica, i
7 datum rođenja i godina, i može da se vidi - ne može to svako lice da vidi,
8 nego onaj ko poznaje taj sistem - može da se vidi gde to lice ima
9 prebivalište. I neki... neki ostali brojevi uglavnom su zbog toga da bi se
10 napravila razlika između svih lica, da ne može da se desi da postoje dva lica
11 sa istim brojem. I, naravno, to mora da se vodi na, ovaj, kompjuterski, da bi
12 to automatski moglo da... da se prati, situacija. Jedinstveno za celu državu,
13 znači, ne može da se desi da neko dobije broj isti u Beogradu ili u nekom
14 drugom gradu u Srbiji.

15 P: Da li je to opet, odvojena, znači, evidencija građana?

16 O: Da, da, to je posebna evidencija koja se vodi po posebnom propisu,
17 po posebnom zakonu, i ona je kod nas dodeljena Ministarstvu unutrašnjih
18 poslova.

19 P: U kojem periodu života se dobija taj broj?

20 O: Odmah po rođenju.

21 P: Da li Vam je poznato da li su ove evidencije izmeštene pre
22 bombardovanja?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, poznato mi je da je različito od sekretarijata do
2 sekretarijata, da su uglavnom te evidencije sklanjanje...sklanj...sklanjane,
3 izmeštane, negde delimično; recimo sklanjale su se knjige, upisnici, s
4 obzirom da je to mnogo manjeg obima, a negde su sklanjane čak i kartoteke,
5 koje su inače same po sebi jako obimne i čak u nekim mestima ih nije ni bilo
6 moguće izmestiti, na primer u Beogradu ili u nekim većim gradovima, nego su
7 se zaštićivale na neki drugi način, ali uglavnom su sklanjani ovi registri.
8 Preduzimane su razne mere da se to sačuva.

9 P: Da li je neko nakon rata došao u posed ovih evidencija na Kosovu i
10 Metohiji i ko, da li Vam je poznato?

11 O: Nakon prestanka ratnog stanja, odnosno ulaska UNMIK administracije
12 na teritoriju Kosova, po mojim saznanjima i po sećanju na osnovu izveštaja
13 koji su sa terena dolazili, uglavnom su te evidencije negde zvanično
14 predavane. Negde su samo ostavljene zbog, verovatno, takve situacije na
15 terenu, pa po saznanju tih ljudi one su jednostavno preuzete, odnosno, ljudi
16 su iz UNMIK-a te evidencije sami po se... sami preuzeli, samoinicijativno. Po
17 mom saznanju, uglavnom su te sve evidencije sačuvane. Čini mi se u jednom
18 samo sekretarijatu, u Kosovskoj Mitrovici, da je delimično uništena kartoteka
19 ličnih karata, ali su sačuvane, sačuvane su knjige, upisnici. A i bez toga
20 sve se to vodi na sistemu elektronske obrade podataka koji, inače,
21 pretpostavljam da je fizički negde taj server na sigurnom mestu, možda je čak
22 i izvan teritorije Kosova. Ti detalji mi nisu poznati gde se čuvaju, gde su
23 serveri.

24 P: Sve ove evidencije o kojima smo govorili, da li su podeljene po
25 nacionalnoj pripadnosti građana?

26
27
28
29
30

1 O: Ne, nijedna od evidencija se ne vodi po nacionalnoj pripadnosti.

2 P: Za šta je nadležan -

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mogu li samo postaviti jedno pitanje
4 prije nego što skrenemo s teme? Vi ste bili tamo, odnosno, radili ste do
5 2005. Je li tako?

6 SVEDOK: Da, radio sam u Upravi... pardon, ne. Ja sam u Upravi pogranične
7 policije za strance i upravne poslove radio do 2000. godine. Posle toga sam
8 raspoređen u drugu organizacionu jedinicu Ministarstva, u Policijsku školu.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A kad ste otišli u Policijsku školu,
10 tada ste trebali znati gdje se nalazi taj server, gdje se nalazila ta
11 elektronska baza podataka, pretpostavljam?

12 SVEDOK: Časni Sude, nije nam uopšte to u nadležnosti, nije ni potrebno
13 da znamo te tehničke detalje. Ja lično zaista ne znam. Kad bih se možda
14 raspitao, ovako neobavezno, možda bih saznao, ali nisam ni imao potrebe za
15 tim.

16 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Imamo utisak da znate puno detalja i
17 da znate da postoji ta elektronska baza podataka, ili da li je to nešto što
18 Vi zapravo samo pretpostavljate?

19 SVEDOK: Znam sasvim sigurno da postoji baza, elektronska baza
20 podataka, ali ne bih želeo da nagađam gde se, kako je tehnički to rešeno.
21 Mogu samo da pretpostavim da, recimo, iz tehničkih razloga, da su možda ti
22 serveri na tri lokacije, a možda i na više. Jedna je svakako u Beogradu, gde
23 je sedište Ministarstva.

24

25

26

27

28

29

30

1 A znam, recimo za Vojvodinu, jednu našu drugu pokrajinu, da su ti serveri
2 smešteni i u Novom Sadu, ali da su to čisto tehnički razlozi zato što je, su
3 oni već bili tamo već prisutni u nekom vremenskom razdoblju i, onda kada je
4 došlo do nekih promena u strukturi vlasti i u međusobnim odnosima unutrašnjim
5 u državi, onda je jednostavno tehnički to tamo i ostalo, nije fizički
6 prenošeno u Beograd. Ali nisam siguran da li je to bilo i na Kosovu i
7 Metohiji. Možda su oni iz nekih drugih razloga, možda su ostali tamo, a možda
8 su i bili povezani na neke druge servere. To, te detalje ne znam.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala. Gospodine Lukiću?

10 G. LUKIĆ: Ja bih se samo kratko nadovezao na ovo što je časni sudija
11 Bonomy Vas pitao. Da li ste sa svog terminala mogli da pristupite tim
12 serverima iz Vaše Uprave?

13 O: Ja sam mogao iz moje kancelarije da pristupim svim evidencijama za
14 koje sam imao dozvolu, šifru, ali ja lično nisam se bavio time, nisam imao ni
15 vremena ni potrebe, ali moji službenici koji su radili kod mene u Upravi, po
16 prirodi svog posla uglavnom su svi bili na vezi sa tim evidencijama, jer
17 retko koji posao i retko koji zahtev može da se reši bez prethodnog..
18 prethodnog uspostavljanja veze sa tom bazom podataka.

19 P: Da li Vam je poznato da, recimo, čak i iz Slovenije može da se uđe
20 na taj sistem?

21 O: Možda u vreme postojanja jedinstvene države SFRJ, moguće je da su
22 postojale takve veze ali, koliko ja znam, uglavnom svaka republika je, sama
23 za sebe, uspostavljala taj informacioni sistem, a međusobna saradnja između
24 tih sistema je, verovatno, posredstvom ljudi koji tamo rade. Nije mi poznato
25 da li je postojala mogućnost da se uđe na neku od evidencija iz bilo koje
26 republike.

27
28
29

1 P: Za šta je nadležna Uprava u kojoj ste Vi radili?
2 O: Uprava u kojoj sam ja radio uglavnom je imala dosta široku
3 nadležnost. Na neki način je veštački napravljena jedna uprava, a po prirodi
4 stvari bi možda trebale da budu i dve, i to je, koliko ja znam, sada takav
5 slučaj, od te uprave su nastale dve koje sada funkcionišu u Ministarstvu.
6 Tako je bilo i na terenu. Uglavnom, poslovi pogranični, pogranična
7 problematika. Druga grupa poslova je bila poslovi kretanja i boravka stranaca
8 i suzbijanje ilegalnih migracija. Treća grupa poslova su poslovi putnih
9 isprava domaćih državljana. Četvrta grupa... grupacija poslova je bila poslovi
10 u vezi sa oružjem i municijom u posedu građana i pravnih lica. I poslednja
11 grupa poslova su bili takozvani upravni poslovi gde se ra... gde su... gde se
12 pratila problematika i radili su se poslovi prebivališta i boravišta građana,
13 jedinstvenog matičnog broja, izdavanja ličnih karata, javni skupovi,
14 okupljanja građana i ostali upravni poslovi, kako ih mi više u žargonu
15 zovemo, mada upravnih poslova i upravnog postupka ima i u ovim drugim
16 oblastima rada.
17 P: Pored svega ovoga, da li ste radili i po legalnom boravku naših
18 građana u inostranstvu?
19 O: Da, to nam je bio, jedna, ovaj, jedna linija rada u okviru uprave.
20 Problematika izdavanja putnih isprava, suzbijanje zloupotreba, otkrivanje
21 zloupotreba putnih isprava i problematika vezana za boravak naših građana u
22 inostranstvu, s obzirom da naši građani kada borave u inostranstvu takođe
23 mogu da ostvaruju određena prava u vezi sa putnim ispravama, iz inostranstva,
24 a opet moraju da, pri tome da... mora da postoji veza sa našom upravom. I neke
25 neregularne situacije boravka naših građana u inostranstvu, ukoliko bi
26 trebali da se vrate u našu zemlju prinudno, odnosno protivno njihovom voljom,
27 onda je to moralo da se radi u koordinaciji sa našim Ministarstvom i drugim
28 nadležnim organima u državi, a to je upravo bilo u nadležnosti te linije
29 rada, putnih isprava.
30

1 P: Sada ću Vas pitati nešto vezano za ličnu kartu u više detalja, samo
2 radi zapisnika, a nećemo koristiti te dokazne predmeta. Zakon o osnovnim
3 podacima za ličnu kartu je 6D1418, i zakon o ličnoj karti je P1832. U vreme
4 mira, gospodine Dujkoviću, sa koliko godina se licu izdaje lična karta?

5 O: U normalnim situacijama, dakle u vreme mira, po zakonu koji važi u
6 takvim situacijama, svako lice koje navršši 18 godina života ima pravo i
7 dužnost da poseduje ličnu kartu.

8 P: A da li je mogao da dobije neko ličnu kartu i ako nema punih 18
9 godina, i sa koliko godina?

10 O: Da, mogao je po tom propisu, lice starije od 15 godina, maloletno
11 lice starije od 15 godina, moglo je na svoj zahtev da... imalo je pravo na
12 ličnu kartu, ali nije imalo obavezu, nije imalo dužnost, a lica mlađa od 15
13 godina također su po zakonu mogla da poseduju ličnu kartu ukoliko bi to,
14 takav zahtev podneli njihovi roditelji ili staraoci. Ali te situacije su
15 bile, nije mi ni poznato da li je bilo takvih situacija, a to je više uneto
16 kao neko pravo, ne znam u kojim bi se to situacijama koristilo, možda ako je
17 negde bilo potrebno da se poseduje dokumenat o identifikaciji lica.

18 P: Ja sam u svojoj praksi sretao, recimo, ako maloletno lice sklopi
19 brak?

20 O: Da, to su lica starija od 15 godina i uglavnom su to razlozi kada
21 lica treba da ostvare neka prava na koja su imali kao maloletnici, a za to je
22 potreban identifikacioni dokumenat.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li činjenica da maloletnici ne poseduju ličnu kartu znači da
2 oni ne postoje, u smislu statusnih stanja?

3 O: Ne, to nije... ne bi bilo tačno zato što, malopre sam objasnio da
4 lice čim se rodi, roditelj, staralac pa čak ustanova u kojoj se lice rodi su
5 dužni da izvrše prijavu nadležnoj matičnoj službi, i tada se unosi u zvaničnu
6 evidenciju podatak da postoji lice, da je rođeno, a posle ide ona procedura
7 koja je, sve se radi u veoma kratkom roku, da nadležni organ, to jest
8 matičar, obaveštava o tome Ministarstvo unutrašnjih poslova, prvenstveno radi
9 utvrđivanja matičnog broja, dodeljivanja jedinstvenog matičnog broja, i kroz
10 dostavljanje drugog primerka matične knjige koje je organ unutrašnjih poslova
11 dužan da čuva. A s druge strane i samo lice, odnosno, roditelj ili staralac
12 tog lica je dužan da u određenom roku prijavi činjenicu rođenja deteta na
13 prebivalište, da bi se to lice upisalo u prebivalište, u evidenciju o
14 prebivalištu. Tako da, ovaj... Lična karta je inače jedan dokumenat koji se
15 izdaje kada je to lice zatraži ili kada je na to obavezno, i može se izdati
16 samo na osnovu evidencija, matičnih ovih evidencija koje se vode kod
17 nadležnih organa.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Dujković, u Vašoj izjavi i
19 također iz drugih dokaza koji su ovdje izvedeni, čuli smo o toj promjeni do
20 koje je došlo tokom rata, gdje se snizila dobna granica na 14 godina, nakon
21 koje je obavezno bilo imati ličnu kartu. Da li znate zašto je do toga došlo?

22 SVEDOK: Pa, postoje situacije u slučaju kada se proglašati ratno stanje.
23 Onda se donose propisi, uredbe sa zakonskom snagom, dakle, ne donose se u
24 redovnoj proceduri zakonodavno, nego to rade drugi organi. Koliko se ja
25 sećam, na predlog vlade predsednik republike može da potpiše takav propis i
26 ti propisi su, uglavnom se donose da bi se u toj situaciji olakšala njihova
27 primena. A u vezi sa ličnom kartom i -

28
29
30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mi smo čuli o tome, ali mene zanima
2 da li Vi znate zašto je došlo do te promjene?

3 SVEDOK: Izvinjavam se, ovaj, koliko je meni poznato u obrazloženju
4 koje sam imao prilike da čitam piše da je to zbog toga da bi se olakšao rad
5 Ministarstva unutrašnjih poslova u tim ratnim uslovima, i uglavnom je to
6 obrazloženje kratko dato. Nije mi to direktna nadležnost, nisam bio odgovoran
7 za pokretanje inicijativa za donošenje tih propisa. To u Ministarstvu radi
8 druga naša jedna služba koja se zove... zove sistemsko-pravno odeljenje.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] I ne znate ništa više od toga?

10 SVEDOK: To je jednostavno propis koji smo mi morali da sprovodimo i mi
11 smo ga i sprovodili. Nisu mi poznati razlozi, drugi razlozi osim ovih. Da bi
12 se olakšao rad ministra... pošto je lična karta i identifikacija lica na terenu
13 uglavnom u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, a lično smatram da
14 je to i zbog toga da bi, da je to i u interesu tih lica da bi mogli lakše da
15 ostvaruju neka svoja prava. A zapazio sam u to vreme jednu interesantnu
16 pojavu da su mladići, pretežno mladići, maltene bili ponosni na to što mogu
17 da poseduju ličnu kartu. Pa čak smo imali velike gužve na šalterima za
18 izdavanje takvih dokumenata.

19 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dakle, koliko Vi znate, to nije
20 imalo ikakve veze sa nastojanjem da se riješi problem te prijetnje mladih
21 albanskih mladića koji su uzimali oružje protiv Srba?

22 SVEDOK: Ne, časni sudijo, to nije bilo moguće zato što je taj propis
23 se jedinstveno primenjivao za celu državu, a u praksi se više primenjivao u
24 drugim delovima države nego na Kosovu i Metohiji.

25
26
27
28
29
30

1 Hoću da kažem da su građani bili disciplinovaniji u pogledu pridržavanja
2 odredbi tog propisa i nikako nije moglo selektivno da se sprovodi.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A da li biste nam mogli onda
4 objasniti, dajte mi konkretan primjer, kako bi to zapravo olakšalo
5 Ministarstva unutrašnjih poslova u vrijeme sukoba? Kako bi to zapravo
6 omogućilo ljudima da u jednom takvom sukobu na lakši način uživaju svoja
7 prava?

8 SVEDOK: Pa, časni sudijo, recimo jedan od načina da lakše uživaju
9 svoja prava je da mogu lakše da se kreću, s obzirom da takve situacije
10 uglavnom stvaraju i uslove gde je otežano kretanje, i čak možda nekada i
11 zabranjeno kretanje u nekim periodima, i nadležni organi koji kontrolišu
12 kretanje lica i situaciju na terenu mogu lakše da utvrde identitet nekog
13 lica, jer razlika između punoletnog i maloletnog lica vizuelno je veoma mala,
14 čak često puta nije ni uočljiva. Imamo mnogo situacija gde je lice, naizgled
15 je punoletno po svom izgledu i ponašanju, a kada mu pogledamo lične podatke,
16 vidimo da je maloletno. Tako da je verovatno i to bio jedan od razloga zašto
17 je ta granica spuštена u... u tom ratnom periodu, a inače to ima i direktne
18 veze sa mirnodopskom odredbom zakona o ličnoj karti gde se kaže da lice ima
19 pravo na ličnu kartu iako je mlađe od 18, ovde je to pretvoreno u obavezu.

20 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Dujković, to bi meni
21 značilo da je svrha bila da se zapravo uspostavi veća kontrola, a ne da se
22 dade veća sloboda, što bi, naravno, imalo smisla. Ali na stranu to, meni se
23 čini da iz ovoga Vi kažete je svrha bila da se uspostavi bolja kontrola nad
24 ljudima u dobi između 14 i 18 godina.

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Časni sudijo, ja to više shvatam kao mogućnost da se tim
2 ljudima obezbedi veća bezbednost i sigurnost. Na primer, može se desiti da u
3 kontaktu sa nekim licem nadležni organ - policajac ili bilo koji drugi organ
4 - ne može da na neki drugi način utvrdi njegov identitet zbog raznoraznih
5 okolnosti, nemogućnosti da se ostvari veza, ne zna gde su mu roditelji,
6 mogući su i neki pokreti stanovništva, itd., i mnogo je lakše identifikovati
7 lice koje ima lični dokumenat nego da sada, ovaj, za... U redovnim uslovima mi
8 pitamo njegove roditelje i utvrdimo njegov identitet, a u ovakvim uslovima
9 nekada to nije bilo moguće. To je možda jedan od razloga, a mogli bismo da ih
10 nabrajamo možda i više.

11 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

12 Gospodine Lukiću, dva dokumenta koje ste maločas pomenuli, to su
13 6D1418 i P1382, također nisu uvršteni u spis u ovom trenutku.

14 G. LUKIĆ: [simultani prevod] 6D nije preveden i zbog toga pokušavam -

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] A da li će ovi dokumenti biti
16 predmet podneska docnije?

17 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Da.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

19 G. LUKIĆ: [na B/H/S-u]

20 P: Nekada naša pitanja, advokatska, izgledaju besmisleno, ali ja moram
21 da Vas pitam - da li lice koje izgubi, ošteti ili uništi ličnu kartu, npr.
22 opere se u mašini za veš zajedno sa košuljom, da li gubi status građanina?

23 O: Ne, lice ne može da izgubi status građanina zato što lice uvek može
24 da izvadi novi dokumenat, naravno ukoliko ga je izgubio ili ostane bez njega.

25

26

27

28

29

30

1 To se čak i ne dokazuje posebno, jednostavno se veruje izjavi lica, lice
2 potpiše izjavu i navede da je ostalo bez lične karte, navede eventualno
3 okolnosti, to se ne proverava. Utvrđuje se identitet na osnovu poda...
4 evidencija koje mi već posedujemo o tom licu. Čak neke evidencije sadrže i
5 fotografiju, kao što je kartoteka izdatih ličnih karata. Ukoliko lice nema,
6 ovaj, fotogra... odnosno, ukoliko nema lica u našim evidencijama, ne može mu se
7 izdati lična karta bez obzira na njegovu izjavu.

8 P: Vezano za ličnu kartu, i njeno izdavanje -

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Izvinjavam se, da li na samoj ličnoj
10 karti postoji fotografija?

11 SVEDOK: Da, postoji, časni sudijo.

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

13 Gospodine Lukiću, izvolite.

14 G. LUKIĆ: Da li u kartonu, u kartoteci, postoji otisak kažiprsta
15 desnog?

16 O: Da, da, postoji otisak kažiprsta.

17 P: Šta kada lice izgubi, uništi ili ošteti ličnu kartu u inostranstvu?

18 O: Pa, lice retko može da dođe u situaciju da u inostranstvu uništi
19 ili ošteti ličnu kartu zato što nije ni obavezno da je nosi, i potpuno je
20 ista situacija, kada se vrati u zemlju on će to da prijavi i da dobije novu.
21 Tako da, ukoliko se radi o situacijama kada naši građani mogu sa ličnom
22 kartom da prelaze u susednu državu, onda se to prijavljuje nadležnom organu
23 te susedne države i, ako imamo diplomatsko-konzularne odnose, omogućuje se
24 povratak tom licu, pa tek kada se vrati u zemlju može mu se izdati nova.

25

26

27

28

29

30

1 P: Šta kada lice izgubi, uništi ili ošteti pasoš u inostranstvu?

2 O: Kada lice uništi ili ošteti ili ostane na bilo koji drugi način bez
3 putne isprave, od našeg nadležnog diplomatsko-konzularnog predstavništva u
4 toj državi to lice može da dobije novu putnu ispravu za povratak u zemlju ili
5 putnu ispravu da ostane u toj državi - ako ima potrebe da ostane iz nekih
6 razloga, ako je zaposlen ili ima boravak u toj državi - a te se isprave
7 također izdaju na osnovu saglasnosti nadležnih organa u zemlji, koje opet tu
8 saglasnost mogu da daju samo na osnovu uvida u zvanične evidencije koje
9 poseduju o tom licu.

10 P: Kako bi se lica koja su napustila zemlju bez ličnih dokumenata, bez
11 obzira da li su ona uništena, oduzeta, bačena, bilo na graničnom prelazu,
12 bilo po dubini Kosova i Metohije, kako bi se ta lica vratila bez dokumenata u
13 zemlju?

14 O: Pa, ta lica u standardnim situacijama, kada, koje ne mogu nikako da
15 budu direktno u vezi sa ovima o kojima smo pričali danas, koje su se dešavale
16 na granici prema Albaniji i Makedoniji, ali u nekim drugim situacijama,
17 ukoliko nije reč o velikom broju lica, ista je procedura. Moraju da se
18 prijave nadležnom diplomatsko-konzularnom predstavništvu, da kažu okolnosti
19 kako su dospeli u tu situaciju da nemaju putnu ispravu ili bilo kakvu drugu
20 ispravu, i izdaje im se putna isprava za povratak u zemlju po istoj
21 proceduri, dakle, i nije moguće da se odbije takav zahtev ukoliko se
22 raspolaže sa podacima u evidencijama da je to lice državljanin i da ima
23 prebivalište na teritoriji Srbije.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ne može da se odbije takav zahtev.

2 P: E sad, kakav je slučaj sa ljudima koji su napustili Kosovo i
3 Metohiju 1999. godine, da li postoji zakonsko rešenje i šta Vi mislite kako
4 bi se postupalo?

5 O: Pa, neko specijalno zakonsko rešenje za ove slučajeve ne postoji.
6 Mogao bih samo da nagađam ili da to uporedim sa sličnom situacijom koju mi
7 imamo i dan-danas i koju imamo u zadnjih desetak godina, gde isto tako veliki
8 broj -

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Dujkoviću, samo bih Vas
10 zamolio da govorite nešto sporije kako bi prevodioci mogli da obezbede
11 simultani prevod. Hvala Vam.

12 Možete da nastavite.

13 SVEDOK: U redu, časni sudijo.

14 Imamo situaciju koja je i dan-danas prisutna, da nekoliko desetina,
15 odnosno čak preko 100.000 ili 150.000 naših građana boravi na teritoriji
16 nekih zapadnoevropskih država, najviše na teritoriji Savezne Republike
17 Nemačke, Švajcarske, Austrije, Norveške, Švedske i ostalih zapadnoevropskih
18 država, i ta lica su na tu teritoriju dospela ilegalno, odnosno, možda su
19 izgubili svoj legalni status, ili su odbila da se vrate u našu zemlju. Dakle,
20 ne žele dobrovoljno da se vrate. Prijavljuju se kod tih nadležnih organa,
21 najčešće navode razloge da su im ugrožena osnovna ljudska prava i bezbednost
22 u našoj državi zbog pozna... zbog situacije, i traže zaštitu ili azil, kako mi
23 to često nazivamo.

24

25

26

27

28

29

30

1 Takva lica, također bi bio otežan njihov povratak, u prvom radu... u prvom redu
2 što ona to ne žele dobrovoljno, a te države imaju potrebu da omoguće njihov
3 povratak, i tu se vodi poseban postupak, čak postoje i međudržavni ugovori
4 naše države sa tim pojedinim državama oko toga kako i u kakvoj proceduri se
5 ta lica vraćaju u našu zemlju i taj postupak teče. Moguće da bi na neki
6 sličan način nekim ugovorom, sporazumom naše - to je sad samo pretpostavka -
7 naše države sa tim državama gde bi se takva lica našla, koja su prešla na
8 ovaj način, omogućio njihov povratak u nekoj proceduri koja bi možda mogla da
9 bude složena, a možda i manje složena, prostija.

10 G. LUKIĆ:

11 P: Da li je Vama poznato da li su sačuvane sve evidencije o izdatim
12 pasošima i ličnim kartama?

13 O: Sve su evidencije sačuvane, nisam čuo za slučaj da nekom licu ne
14 može da se izda neka isprava zato što nema podataka u evidenciji. Ima samo
15 slučajeva da nije... nije u potpunosti sačuvana evidencija, svi njezini delovi.
16 Naveo sam primer Kosovske Mitrovice gde znam pouzdano, ne znam za druge
17 sekretarijate, da su oni sačuvali knjige, ali je kartoteka uništena prilikom
18 bombardovanja zgrade MUP-a.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. LUKIĆ: Sada bih molio da se na elektronsku sudnicu postavi dokazni
2 predmet 6D1324.

3 G. STAMP: [simultani prevod] Želeo bih nešto da napomenem. U pitanju
4 je drugačiji dokument u odnosu na onaj o kojem smo mi obavešteni posle
5 vremena koje se nalaže u nalogu Suda.

6 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Lukiću, šta Vi imate da
7 kažete u vezi sa tim?

8 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Istina je, časni Sude. Dozvolite samo da
9 proverim.

10 [Odbrana se savetuje]

11 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Tek prilikom pripremnog razgovora sa ovim
12 svedokom smo shvatili da je ovo poslednja prilika da se poslužimo ovim
13 dokumentom.

14 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Stamp, ulažete li prigovor
15 na korištenje ovog dokumenta? Da li to postavlja neke posebne teškoće za Vas?

16 G. STAMP: [simultani prevod] Pa, teškoća je u tome što, kada smo kasno
17 obavešteni o neprevedenim dokumentima, mi možemo da preduzmemo jako malo
18 toga. Pošto je jedini izvor koji imamo njihov, međutim ukoliko je svedok
19 jedina osoba koja o tome može da govori, kao što to predočava moj kolega,
20 onda ne vidim kako bismo mogli odgovorno da ostanemo pri prigovoru.

21 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Deluje kao da je u pitanju kratak
22 dokument, ukoliko Vam je neophodno da se prevede bilo koji njegov deo može to
23 da se učini, možemo da ga pročitamo u sudnici.

24 Gospodine Lukiću, možete da se služite ovim dokumentom.

25 G. LUKIĆ: [na B/H/S-u]

26 P: Dokument nije preveden, gospodine Dujkoviću. Molim Vas da nam
27 pročitate, ko je izdao dokument, kada? Za sada da nam pročitate ko je izdao
28 dokument i kada.

29

30

1 O: Ovde piše, u zaglavlju, da je ovaj dokumenat izdalo... izdala
2 Kancelarija Nacionalnog saveta za saradnju sa Međunarodnim krivičnim
3 tribunalom za bivšu Jugoslaviju, 11.09.2007. godine. U potpisu je direktor
4 Kancelarije, Dušan Ignjatović, dostavljen je advokatu Draganu Ivetiću.

5 P: Da li možete sada da nam pročitate tačku 2?

6 O: U tački 2 dokumenta piše da je lice koje se zove, doslovno piše:
7 "Sadiku Sadija, rođena 1978. godine u Kosovskoj Mitrovici, sa mestom
8 prebivališta u selu Žabare, opština Kosovska Mitrovica, nema podataka o
9 izdatim ličnim dokumentima proverom kroz evidencije MUP-a Srbije."

10 PREVODILAC: Prevodioci lepo mole da čitate malo sporije. Hvala.

11 O: U redu. "Proverom kroz evidencije MUP-a Srbije utvrđeno je da lice
12 sa navedenim podacima nije registrovano."

13 P: Nakon svega što smo danas ovde razgovarali, da li postoji mogućnost
14 da ovo lice, Sadiku Sadija, je imala izdata -

15 G. STAMP: [simultani prevod] Ovo zvuči kao da će biti sugestivno
16 pitanje.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, ovo je veoma sugestivno. Mislim
18 da jednostavno trebate da tražite objašnjenje od svedoka.

19 G. LUKIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

20 P: [na B/H/S-u] /Nečujno/ ...Vaše objašnjenje.

21 O: Pa, moje objašnjenje je da ovo lice nije nigde evidentirano ni u jednoj od
22 evidencija o kojima smo danas pričali, i čak... a konkretno ovde je organ koji
23 je vršio proveru tražio te podatke u MUP-u Srbije i utvrdio je da ni u jednoj
24 od evidencija ne postoji, pa čak ni u ovoj evidenciji koja se vodi
25 elektronskim putem, čime je isključio sve evidencije, to je jedna od
26 evidencija isto.

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Mislim da moramo da prekinemo za danas, pošto nam je
2 vreme -

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Primećujem da je područje o kojem je
4 ovde reč Kosovska Mitrovica, gde Vi kažete da je bilo određenih poteškoća,
5 ali to ne objašnjava nedostatak evidencije. Da li su to Vaše reči?

6 SVEDOK: Da, časni sudijo, iz ovoga proizilazi da, u stvari, faktički
7 proizilazi da kod tog organa pos...postoje evidencije na osnovu kojih bi moglo
8 nepobitno da se utvrdi da je ovo lice registrovano. Ovo lice nije sigurno
9 registrovano na području Mitrovice, pa čak nigde ni na području Srbije.

10 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ne, očigledno nisam bio najjasniji.
11 Koliko sam ja shvatio, neki deo evidencije u Kosovskoj Mitrovici je uništen.

12 SVEDOK: Da, časni sudijo, uništena je samo kartoteka izdatih ličnih
13 karata.

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Dakle, to ne predstavlja objašnjenje
15 za to što ne postoji nikakva evidencija u vezi sa ovom osobom? Da li to
16 hoćete da kažete?

17 SVEDOK: Kažem da ovo lice nije evidentirano ni u jednoj od evidencija.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Stamp?

19 G. STAMP: [simultani prevod] Časni Sude, pitam se da li bi možda
20 trebalo ovo pitanje sada rešiti. Na strani zapisnika 85 navodi se određeno
21 ime. Pitam se da li bi moglo da se ponovi ime, pošto mislim da nije u
22 potpunosti ušlo u zapisnik.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Izvinjavam se, je li to 85.
2 stranica, 15. red?

3 Gospodine Dujkoviću, molim Vas da još jednom pogledate tačku 2 u
4 dokumentu i da ponovo navedete ime lica koje se tu pominje.

5 SVEDOK: Da. Sadiku Sadija, žensko lice je u pitanju, Sadiku Sadija -

6 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Hvala Vam, hvala.

7 G. STAMP: [simultani prevod] I, najzad, časni Sude, verujem da je moj
8 kolega pogrešno pomenuo zakon o ličnim kartama kao P1382 i rekao je da nije u
9 spisu i da nije preveden, a zapravo je reč o dokumentu P1832. Ovaj dokument
10 jeste uvršćen u spis i on jeste preveden.

11 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Dujkiću /?Dujkoviću/,
12 neophodno je da danas završimo sa zasedanjem. Nismo završili sa Vašim
13 iskazom, pa ćete morati da se vratite sutra. To će biti u 9.00h u ovoj
14 sudnici. U međuvremenu, važno je pravilo da Vi ni sa kim ni na koji način ne
15 razgovarate ni o jednom aspektu Vašeg iskaza u ovom predmetu. Budući da ste
16 Vi svedok, ne postoji nikakva mogućnost da Vi sa bilo kim razgovarate o bilo
17 kom aspektu svog iskaza. Molim Vas da to imate na umu i da se vratite da
18 nastavite iskaz sutra u 9.00h. Sada možete da napustite sudnicu sa
19 poslužiteljem.

20 SVEDOK: Hvala.

21 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Hvala Vama.

22 Skrenuo bih pažnju ostalima na sledeće: zbog plenarnog sastanka koji
23 će sudije sutra održati, zasedaćemo u neobično vreme. Prvo zasedanje će biti
24 od 9.00h do 10.30h, sledeće zasedanje od 10.50h do 11.50h, dakle svega sat
25 vremena.

26

27

28

29

30

1 [Svedok izlazi iz sudnice]

2 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] A onda ćemo nastaviti u 14.30h pa

3 do 16.00h. Dakle, vidimo se sutra u 9.00h.

4 ... Sednica završena u 13.49h.

5 Nastavak zakazan za četvrtak,

6 28.02.2008., u 09.00h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.02.2008.

Predmet br.: IT-05-87-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.